

DOBA seniorů

Č. 11 / VI. ROČNÍK LISTOPAD 2010 14 Kč

Cena v předplatném 11 Kč

ZTRACENÁ TVÁŘ BÁSNÍKA MÁJE

VYHRÁLA ZÁVOD SE SVÝM STÁŘÍM!

EUROBABIČKA 2009 ČEKÁ NA NÁSLEDNÍCI

ŽHAVÁ RADA NÁJEMNÍKŮM

KŘÍŽOVKA A ČTYŘI SOUTĚŽE O CENY

**Rada seniorů
České republiky**
občanské sdružení

PORADNY RS ČR

Sídlo pražské poradny Rady seniorů České republiky je v Domě odborových svazů v Praze 3, nám. W. Churchilla 2.
Telefonní spojení: 234 462 073-7
oblast sociální: 234 462 074
oblast právní: 234 462 074
oblast bytová: 234 462 076
Poradna pro seniory pro práci s PC:
E-mail: poradna.praha@rscrcz
Telefon: 234 462 075
Poradny Rady seniorů ČR jsou i letos pro všechny seniory zdarma.
Návštěvní hodiny:
Každý pracovní den (8-14 hod.) je otevřena poradna sociální. Pracovníci poradny vyřizují každé pondělí a středu (14-16 hod.) otázky právní, každé úterý a čtvrtek (14-17 hod.) otázky bytové. Do pražské poradny pro práci s PC můžete volat v pondělí až čtvrtek (9-11 hod.) nebo napsat dotaz na e-mail: hrebejk@rscrcz. Počítačové kurzy pro seniory mají svůj zvláštní režim.

KONTAKTNÍ ÚDAJE

REGIONÁLNÍCH PRACOVÍŠŤ RS ČR:

Hradec Králové:

Dům odborových služeb,
Gočarova 1620 – kancelář 405
Telefon: 495 521 048
E-mail: poradna.hradec.kr@rscrcz
Vedoucím regionálního pracoviště je
Prof. RNDr. PhDr. Jan SOLICH, CSc.

Ostrava:

Ostrčilova 4/2691, 5. patro
Telefon: 599 445 532
E-mail: poradna.ostrava@rscrcz
Vedoucím regionálního pracoviště je
Ing. Oldřich POSPÍŠIL.

Brno:

Dům odborových služeb,
Malinovského nám. 4 – kancelář 414
Telefon: 532 269 414
e-mail: poradna.brno@rscrcz
Vedoucím regionálního pracoviště je
Ing. Pavel BŘEZA.
Regionální pracoviště pracují v obdobném režimu jako pražské ústředí, neposkytují však seniorům poradenství pro práci s počítačem.

UPOZORNĚNÍ

Svoje osobní návštěvy v poradnách si předem domluďte telefonicky. Vyhněte se nepříjemným situacím, kdy očekávanou pomoc kvůli nepřítomnosti příslušného odborníka nedostanete.

POZN.: Ve všech poradnách lze zakoupit aktuální Dobu seniorů!

Žhavé téma valorizace

Opětření současné vlády provázají protesty. Zvyšuje se na nich nyní i účast seniorů?

Rada seniorů ČR zaujala na svém Kolegiu 20. října stanovisko k valorizaci penzí, jak ji 29. září schválila Nečasova vláda. Starobní důchodci rozhodnutí vlády přijímají s rozhořčením. Také jejich nejrepresentativnější organizace minimální, pouze zákonou valorizaci penzí na rok 2011 považuje za nedostatečnou a požaduje plně vykompenzovat očekávaný růst životních nákladů důchodců za léta 2010 a 2011. Podle propočtů Rady bude tento růst činit v roce 2010 3,0 % (inlace 2,3 %) a v roce 2011 3,3 % (inlace 2,5 %). Plná kompenzace předpokládaného růstu životních nákladů důchodců za uvedené období předpokládá starobní penze valorizovat nikoliv o schválených 60 Kč + 3,9 % ale o 110 Kč + 6,3 %. Tj. u průměrné penze navýšení nikoliv o 371 Kč ale o 638 Kč, tedy o 267 Kč více. Splnění tohoto požadavku RS ČR by podle ministerstva práce a sociálních věcí vyžádalo 9 miliard. S odůvodněním, že je nutné „stabilizovat veřejné prostředky“ byl požadavek zamítnut.

Skutečností přitom je, že čeští starobní důchodci si zdaleka nežijí nad poměry. Naopak. Nůžky mezi reálným starobním důchodem a reálnou mzdou, tj. mezi životní úrovní důchodců a ekonomicky aktivních osob se trvale rozevírají. Důsledkem nulové valorizace penzí v roce 2010 meziročně poklesne jejich reálná kupní síla o cca 3,0 procentní body (měřeno indexem životních nákladů důchodců) a také na evropské poměry skromný náhradový poměr, tj. podíl průměrného starobního důchodu k průměrné mzdě, se sníží. Podle propočtů RS ČR až o 0,9 procentního bodu, tj. na hodnotu 40,2 %. Přitom náhradový poměr např. ve Francii je cca 53 %, v sousedním státech to

je v Rakousku cca 53 %, v Německu cca 44 %, v Polsku cca 45 % a na Slovensku cca 48 %. Rada seniorů ve svém stanovisku zmiňuje i další faktory, které ovlivní životní úroveň mnoha seniorů. Jsou to jednostranné deregulace nájmu, zdražování elektřiny a dalších energií a služeb spojených s bydlením, postupné zvyšování snížené sazby DPH ze současných 10 až na 19 %. Nejhorší důsledky zvyšování DPH podle RS ČR ponesou důchodci v nejvyšším věku, protože váha potravin, placených léků, zdravotnických prostředků, placené zdravotní péče a sociálních služeb je ve struktuře jejich spotřebního koše oproti jiným věkovým skupinám nejvyšší.

Ve stanovisku RS ČR se k aktuálnímu stavu a možnému vývoji uvádí: „Transformační náklady připravované penzijní reformy tedy ponesou nejen důchodci budoucí, ale také důchodci současní... Navíc „váha“ jejich podílu bude ze všech sociálních skupin nejvyšší. Deklarace politiků, že připravovaná penzijní reforma nebude mít na současné důchodce žádný vliv je tedy v rozporu se zakládanou realitou... Současná vláda již deklarovala uskutečnit systémovou restrikci současného mechanismu valorizace penzí, tj. zrušení vazby valorizace na vývoj reálných mezd. Současní důchodci tedy žádné výhody z prosperity společnosti neponesou, dokonce ani inflace nebude vzhledem k jejich specifickému spotřebnímu koši plně vykompenzována!“

Rada seniorů České republiky současnou situaci považuje za velmi vážnou a chce ji projednat se všemi odpovědnými ústavními činiteli, počínaje prezidentem republiky. Pokud to bude nutné, bude podle RS ČR třeba uvažovat i o protestních akcích seniorské populace.

(red)

Obecní náhradový poměr – penze/mzda brutto v %	
1989	50,4
1990	51,6
1991	55,3
1992	52,0
1993	47,0
1994	44,4
1995	43,8
1996	43,5
1997	45,3
1998	45,9
1999	45,2
2000	44,2
2001	43,4
2002	43,5
2003	42,2
2004	40,6
2005	40,6
2006	40,4
2007	40,2
2008	39,8
2009	42,5*

* V roce 2009 byla změněna metodika ČSU pro měření průměrné mzdy v národním hospodářství. Dle které byla výše průměrné mzdy za rok 2009 o 732 Kč nižší oproti metodice původní. Dle původní metodiky dosahoval obecní náhradový poměr v roce 2009 hodnoty 41,2 procentních bodů. MPSV – 41,6 %.

Povolební pochybnosti

Brát vážně slova politiků, tak v posledních, zejména však v těch komunálních volbách vyhráli všichni. Někteří prý proto, že to mohlo být ještě horší nebo že proti téměř nulové minulosti si přece jen o pár hlasů polepšili. Bez ohledu na to: podobné sebechvály a podceňování zdravého mozku „těch dole“ nic nemění na situaci. A ta je, že drtivá většina stran do komunálních voleb vstoupila s tím, že je třeba skoncovat s korupcí a kmotrovskými praktikami na radnicích, po většině ovládaných ODS. Hlásaly to nejen různé občanské iniciativy a ČSSD, ale dokonce i spojenci modré strany ve vládní koalici. Zdá se, že např. VV voliči sliby o boji proti dinosaurům už příliš nevěřili. Možná i proto dnes můžeme slyšet, že zcela vyloučit kmotry je prý apolitické. Neříkají to jen oni, ale stále častěji i ti, co právě na nevoli veřejnosti s podobnými praktikami postavili svoje volební kampaň. Jistě, mnohde jsou jednání na komunální úrovni spojeny s požadavkem, aby odešly zprofanované tváře a ty tak občas i činí. Většinou s arogantním úsměvem. S vědomím, že kolečky moci budou dále hýbat pomoci předem připravených figurek. Slibovaná sebereflexe se tak děje jen na oko. Je otázkou času, jak dlouho lze podobná „vítězství“ vy-

PO POVODNÍCH OPADNE VODA
A PO VOLBÁCH OPTIMISMUS
VOLIČŮ.

držet. A jak propad v komunálních a zejména senátních volbách zvládnou třeba Věci veřejné. Jisté je jedno: volby do senátu ukázaly odliv popularity směrem od vládní koalice. Lidé zjevně jsou pro reformy, mají však jinou představu než vládní koalice o jejich podobě. Chtějí o nich širší dialog, dopady reforem by měly být rozloženy spravedlivěji. Včetně odstavení kmotrů, vytažení kostliveců ze skříní a vyvození nejen politické odpovědnosti za tunely, korupci a další podrazy. Otázkou je, zda naše politická scéna je na něco podobného už zralá či zda nadále bude je místem černobílého „dialogu“ nahluchlých.

František Vonderka
šéfredaktor

Žhavá rada nájemníkům

Někteří pronajímatelé ve městech, kde končí účinnost zákona 107/2006 Sb. o jednostranném zvyšování nájemného z bytů, k 31. 12. 2010, zasílají nájemcům dopisy s oznámením o zvýšení nájemného dnem 1. 1. 2011 mnohdy až o sto procent s různou argumentací či dokonce více či méně skrytými výhrůzkami.

Nájemcům na radu Sdružení nájemníků ČR (SON) doporučujeme, aby podobné návrhy nepodepisovali a zaslali pronajímateli písemný protinávrh v průběhu druhé poloviny prosince podle následujícího vzoru:

„Vážený pane pronajímateli/vážená paní pronajímatelko,

obdržel jsem Váš návrh na zvýšení nájemného z bytu, který užívám jako řádný nájemce a s politováním oznamuji, že návrh nepřijímám.

Resortní ministerstvo připravuje pravidla pro stanovení nájemného z bytu, a proto navrhuji, aby až do přijetí příslušného právního předpisu bylo stávající nájemné upravováno indexem změny spotřebitelských cen, který každoročně vyhláší Český statistický úřad za předchozí rok. Nájemné by se podle tohoto sdělení měnilo k 1. 7. Děkuji za odsouhlasení mého návrhu v písemné formě obratem.

S pozdravem

Do dopisu doplňte individuální konkrétní údaje, nepamenejte na podpis a datum. Návrh dopisu nájemce pronajímateli jsme do Doby seniorů dostali od Sdružení nájemníků ČR. Naši pravidelnou bytovou poradnu najdete jako obvykle na straně 8.

(red) ■

Vydává Rada seniorů ČR (www.rscr.cz). Šéfredaktor Mgr. František Vonderka. Adresa redakce a inzerce: Nám. W. Churchilla 2, 130 00 Praha 3 – Žižkov, e-mail: ds@rscr.cz. Kontakt výlučně pro inzerci: inzerceds@gmail.com. S redakcí se můžete také spojit prostřednictvím pražské poradny RS ČR (viz str. 2). Grafická úprava: Matouš Johanides. Tiskne Česká Unigrafie, a.s.,

Rozšiřuje PNS a Česká pošta, Předplatné agentura A.L.L. Production, s.r.o., box 732, 111 21 Praha 1, Tel.: 234 092 851, e-mail: dobasenioru@predplatne.cz. Registrace MK E 16412, ISSN 1801-5859. Články vyjadřují názory autorů a nemusejí být totožné s názorem redakce. Nevyžádané texty a foto se nevracejí.

DALŠÍ ČÍSLO VYJDE 26. listopadu 2010

OBSAH

AKTUÁLNĚ 2

- 2 Poradny RS ČR
- 2 Žhavé téma valorizace
- 3 Doporučení nájemcům bytu
- 3 Povolební rozjímání

STALO SE 4

- 4 Vítězili nad stářím

STŘÍPKY ŽIVOTA 6

- 6 Sedmé vydání Dědečka
- 6 Odešla nejstarší Češka
- 7 Komu předá titul
- 7 Hledá se česká žena

BEZ ČEKÁRNY 8

- 8 Případ V. K.
- 8 Rady letem SOS
- 9 Jaký počítač vybrat (3)
- 10 OpenCard povinná i pro seniory
- 11 Základy první pomoci (11)
- 21 Co je dobré vědět o dani dědické

ROZHLEDNA 10

- 19 Návštěva RS v rakouském Parlamentu
- 23 Knižní okénko DS
- 24 Stydět se musí grázlové
- 25 Tipy letem (PIS)

ČTENÍ PRO DUŠI 12

- 12 Jakobův žebřík

KAVÁRNA 13

- 13 Záložka Vráti Ebra
- 13 Stoleté tajemství Marka Twaina
- 14 Křížovka
- 15 S důchodem za brány Orientu (17)
- 15 Zábavné soutěžení v DS

ROZHOVOR MĚSÍCE 16

- 16 Dívat se realitě do očí

KALENDÁRIUM 26

- 26 Dědův houbařský rok – listopad
- 27 Pochoutky z přírody

INSPIRACE Z KRONIK 29

- 29 Opět mezi kamarády
- 29 Závodili v chůzi ve vodě

TRIBUNA ČTENÁŘŮ 30

- 30 Dvoustrana věnovaná čtenářům DS

Vítězili nad stářím

V sobotu 9. října Slovanský ostrov v Praze patřil seniorům, kteří se sem sjeli z celé České republiky. Od 9 hodin se tu totiž konala oslava Mezinárodního dne seniorů.

Na návštěvníky čekal celkem zajímavý kulturní a hlavně sportovní program. Jeho součástí byla řada hudebních vystoupení, přednášek, módní přehlídka seniorů či vystoupení skupiny historického šermu. Seniorskou akci přišla podpořit i řada známých osobností, konala se také panelová diskuse politických stran, tematicky věnovaná seniorům. Zatímco na vystoupení hudebních skupin, na setkání s receptářovým Přemkem Podlahou a během módní přehlídky hlavní sál praskal ve švech, de-

Česká oštěpařka a olympijská vítězka Dana Zátoková blahopřeje nejstarším účastníkům

bata s politiky příliš nezaujala a potvrdila spíše obecný trend, že lidé jsou současnou politickou scénou poněkud rozčarováni. Vyniklo snad pouze vystoupení seniorky z Prahy 3, která politikům vytkla, že dopustili současnou situaci v oblasti bydlení, jehož neúměrné ceny se stávají noční můrou mnoha starších lidí.

Zaujala naproti tomu také autogramiáda zpěváka Josefa Fouska, výstava ortopedických pomůcek, včetně vozíků, speciální lázeňské nabídky pro seniory, na prevenci zaměřený školící autobus městské policie i některé doplňky stravy. Mnoho návštěvníků projevilo zájem také o náš časopis, který samozřejmě nemohl na Slovanském ostrově chybět.

Zlatým hřebem dne byl závod Seniorská míle, který se letos běžel už podeváté. Běh

je určen závodnicím a závodníkům starším 60 let a běží se na trase dlouhé 1609 kroků (asi 1300 m) o 33 schodech. Dalším, avšak spíše hravým, soutěžním kláním byl Závod seniorů s dětmi. Je to disciplína, kde společně startuje seniorka či senior se svým vnukem či vnučkou. Do hlavního závodu se letos přihlásilo 47 závodnic a závodníků. Na trať vyběhli společně v 11 hodin z Kampy, kde závod odstartovala naše olympijská legenda Dana Zátoková. Mezi ženami s časem 5:59 zvítězila Jana Chlupatá (1950) a mezi muži známý kardiolog Prof. Jan Pirk (1948). Ten prozradil, běh pojal jako přípravu na závod, který se letos v Řecku uskuteční k 2500. výročí bitvy u Marathonu. Skončila, jak známo, porážkou Peršanů, což běžel podle legendy oznámit z Marathonu do Athén řecký voják jménem Feidipidés. V cíli své cesty prý se slovy „Zvítězili jsme“ vyčerpáním zemřel. Po tomto exemplárním sportovním výkonu athénské vojenské

Výkony účastníků Seniorské míle si zasluhují ovšem také nesmírný obdiv. Zejména pak ti nejstarší. Nejstarší muž Borek Srdečný (*1919), nejstarší žena na startu Anna Zelinková má v datu narození ročník 1926. Také je už několik desítek metrů před cílem doprovázeli mladí pořadatelé a svůj obdiv, stejně jako diváci, vyjadřovali povzbuzováním a potleskem. Právem oba také stáli na stupních vítězů, byť doběhli hluboko v poli závodníků. Jak

Vítěz mezi muži Prof. MUDr. Jan Pirk, DrSc

posla byla pojmenována olympijská disciplína maratonský běh (maraton). O tom, zda z Marathonu skutečně Feidipies běžel, historici pochybují. Doloženo ovšem je, že skutečný Feidipidés měl před bitvou u Marathonu mnohem obtížnější misi: běžel s poselstvím z Athén do Sparty a zpět, tedy dvakrát 224 km, celkem 448 km.

řekla při dekorování vítězů paní Zátoková, ve skutečnosti zvítězili všichni, kdo se závodu zúčastnili. Stali se svým aktivním životním postojem vzorem i pro mladé.

František VONDERKA

Foto: autor

Bolí vás záda, klouby, trápí vás artróza, revmatismus, nemůžete se bolestí pohybovat?

Dotaz pacienta:

Trápí mne silné bolesti kloubů a bolest v zádech. Lékař mi sdělil, že trpím artrózou, revmatismem a že ve vyšším věku tímto onemocněním trpí většina populace u nás. Mám se s tím smířit? To ovšem nechci! Lékař mi předepsal několik prášků, po kterých mi bývá většinou nevolno a jsou v podstatě jen od bolesti. Po ránu se budím s pocitem ztuhlých kloubů a nejhůře je mi při změnách počasí. Ráda bych vás, pane doktore, požádala o radu, zda u nás existuje nějaká ověřená, lékařskými studiemi potvrzená možnost domácí léčby, založená na něčem jiném, než jen užívání velkého množství léků. Děkuji vám mnohokrát za vaši odpověď.
S úctou

Marie N., 59 let, Praha

K výše uvedenému dotazu a zdravotním problémům odpovídá lékař MUDr. Josef Pech:

Popisovanými zdravotními problémy, nejen u nás, skutečně trpí velké množství pacientů. A to i v mnohem mladším věku, než uvádíte. Je to dáno životním stylem, zátěží organismu atd. V souvislosti s uváděnými zdravotními problémy, vám mohu doporučit přístroj BioBeam 940, který je vyvinutý a ověřený specialisty v zahraničí a s jehož léčbou zaznamenáváme denně výborné výsledky. BioBeam 940 je určen pro léčbu pohybového aparátu, artrózy, revmatismu, bolesti zad a kloubů, poúrazových stavů organismu, zánětů kloubů, šlach, atd. Vyznačuje se výraznými analgetickými, protizánětlivými a biostimulačními účinky. Použití přístroje vám účinně sníží bolest a zlepší se vaše pohyblivost. Díky svým léčebným účinkům je u pacientů velmi oblíben. Mohou jej používat i kardiaci, lidé s cukrovkou apod. Uplatnění nachází také u sportovců a těžce pracujících, neboť v případě zranění či zdravotních problémů, podstatně zkracuje jejich návrat do běžného života. Léčba přístrojem BioBeam 940 je jednoduchá, bezbolestná, bez vedlejších účinků. Ano. Váš ošetřující lékař vám může předepsat velké množství léků, nebo můžete vyzkoušet např. BioBeam 940, který dokáže pomoci i v případech, kdy nezabírá léčba farmakologická. Přístroj se používá i na odborných lékařských pracovištích v nemocnicích, lázních, rehabilitačních ústavech. BioBeam 940 je napájen z elektrické sítě. Cena přístroje je 5.990,- Kč s možností nákupu na splátky od 357,- Kč. Z důvodů pozitivních zkušeností z odborných lékařských zařízení je záruční lhůta na přístroj prodloužena na 3 roky. BioBeam 940 pomohl spoustě pacientů před vámi, může pomoci i vám. Pokud jej můžete mít u sebe doma a nemusíte docházet za léčbou ke svému lékaři, výrazně vám to usnadní průběh léčení. Přístroj BioBeam 940 je schválen ministerstvem zdravotnictví ČR.

9 důvodů proč BioBeam 940

- Miliony spokojených uživatelů po celém světě
- Nejprodávanější výrobek ve své kategorii
- Možnost léčby v pohodlí vašeho domova
- Bezléková léčba, nezatěžující trávicí trakt
- Léčba bez jakýchkoliv vedlejších účinků
- ověřená léčebná účinnost
- Výrobek vysoké kvality
- Jednoduchá obsluha
- 3 letá záruka

A.J., 61 let: Více než 8 let jsem stídal trpět silnými revmatickými bolestmi. Pravidelně jsem také chodil na injekce od bolesti. Vyzkoušel jsem snad všechno možné. Na doporučení lékaře jsem zakoupil BioBeam 940. Jsem s tímto zařízením velmi spokojen, snížil jsem dávky užívaných léků a na injekce již nechodím.

Z.S., 72 let: Zakoupila jsem si BioBeam 940, protože mne trápily bolesti v kolenou a kyčlích. Bez holi jsem nešla už ani po bytě. Natož pak si dojít sama nakoupit. Byla jsem odkázána na pomoc druhých (rodiny, sousedů). Díky přístroji BioBeam se však vše změnilo. Díky za něj.

Existuje účinná pomoc

Přístroj BioBeam 940, který byl vyvinut v zahraničí a je používán lékaři, v nemocnicích a při domácí léčbě po celém světě. Paprsek přístroje dokáže díky své specifické vlnové délce proniknout hluboko do tkáně těla a vyvolat zde léčebné účinky, které jsou pro vaši léčbu velmi důležité. Především se jedná o účinek analgetický, biostimulační a protizánětlivý.

Co to znamená?

Analgetický účinek – použití přístroje BioBeam 940 má za následek potlačení a snížení bolesti. Výsledkem je zahájení ozdravných procesů organismu v místě působení přístroje. Dochází tak k likvidaci chorobných stavů v těle a návratu vašeho těla do normálu.

Biostimulační účinek – přístroj BioBeam 940 účinně podporuje a urychluje obnovení buněčného metabolismu a regeneračních procesů vašeho organismu. Jeho použití vám tak poskytuje celkový pocit pohody, zdraví a zvyšuje vaši tělesnou odolnost a vitalitu.

Protizánětlivý účinek – při léčbě přístrojem dochází k aktivaci přirozených faktorů, podílejících se na likvidaci zánětu.

BioBeam 940 podporuje mimo jiné rozšíření cév, tím dochází k lepšímu prokrvení, lepší látkové výměně a lepšímu okysličení tkáně organismu v léčeném místě a ke zvýšení reakcí vlastního imunitního systému.

Doba dodání do 24 hodin

P.T., 58let: Při mém pobytu v lázních jsem byl léčen přístrojem BioBeam 940. Během měsíce, který jsem v lázních pobýval, se výrazně zlepšila hybnost mých kloubů. Potěšilo mě, že jsem si pak mohl BioBeam zakoupit i přímo u lékařského personálu v lázních. Tím, že mám BioBeam nyní u sebe doma, mohu jej použít kdykoliv potřebuji.

Výhradní distributor pro ČR:

Drixon group s.r.o.

Roháčova 188/37 PSČ 130 00, Praha 3

Tel.: 220 99 88 77 Email: info@biobeam.cz

www.BioBeam.cz

Přístroje BioBeam se používají i na odborných pracovištích FN v Motole, FN Brno, Lázně Jáchymov, Rehabilitační ústav Kladeruby a v mnoha dalších

Více informací na internetu: www.BioBeam.cz nebo volejte 220 998877

Věnujte čas svému zdraví. BioBeam 940 změnil život k lepšímu mnoha lidem před vámi, může jej změnit i vám, či vašim blízkým

Rekordní Dědeček automobil

Už sedmé vydání „dědečka na kolech“ Adolfa Branalda mělo 30. září svůj křest v Paláci knih Luxor v Praze. Další vydání této, dnes již legendární a kultovní knihy,

stovkou zaměstnanců. V následujícím měsíci pak přibýlo dalších osm exemplářů, které Ford poslal do Evropy na autosalon do Paříže a na výstavu v londýnské Olympii.

připravilo nakladatelství Fortuna Libri v nové grafické úpravě Františka Jelena, ale s původními nádhernými ilustracemi Kamila Lhotáka. Stalo se tak při příležitosti nedožitých 100. narozenin autora knihy. Shodou okolností ale také v předvečer dne, který znamenal převrat v historii automobilismu. První říjen je totiž slaven jako den, kdy se začalo hromadně jezdit autem. V roce 1908 se totiž Henry Ford pustil do výroby legendárního modelu T. První „téečko“ postavili v září 1908 s necelou pěti-

Teprve na Silvestra mohli obdivovat model T v Grand Central Palace v New Yorku také Američané. Tento „univerzální automobil“, jak jej Henry Ford nazýval a bezesporu nebyl daleko od pravdy, se začal vyrábět v nové továrně na Piquette Avenue v Detroitu a měl okamžitý úspěch, pochopitelně i díky promyšlené reklamě. Během prvního roku výroby se prodalo 10 607 vozů. Brzy dostal od zákazníků přezdívku „plechová Lízinka“. Lizzie bylo tehdy oblíbené označení pro spolehlivou služebnou a přirovnání

se tedy nabízelo samo... Plechová Líza, jejíž cena klesla až na 300 dolarů se stala skutečně lidovým automobilem. Fordovo heslo „Postavím Ameriku na kola“, se úspěšně stávalo skutečností. Adolf Branald postavil svou knihou pomník mechanikům slavné mladoboleslavské automobilky Laurin a Klement. Ti stáli u zrodu motorizace u nás. Začínali s motocykly, přešli na auta a nakonec mnozí k rychlým kolům přidali i křídla a vzletli na českých letedlech do výšek. Branaldova kniha je také oslavou legendárních závodníků, kteří šířili dobré jméno českého průmyslu a „zlatých českých ručiček“ po světě. Byly to totiž dnes už skoro neuvěřitelné doby, kdy čeští motocykloví a automobiloví závodníci vítězili v tvrdé mezinárodní konkurenci a nechávali za sebou borce i těch nejzvučnějších jmen. Doby, kdy pojmy fair play a čest ještě měly svoji pravou hodnotu a i poražení dokázali zatleskat výkonům svých úspěšnějších soupeřů. Sedmého křtu v paláci knih Luxor se zúčastnily mnohé zajímavé osobnosti. Malé slavnosti se zúčastnila i dcera spisovatele Helena a syn původního ilustrátora, sám spisovatel se na kmotry a nadšené publikum díval z okna na obrázku na stěně. Písničky na motoristická témata zahrála a zapívala Zdenka Lorencová.

fav

Foto: autor

Odešla nejstarší Češka

V úterý 5. října v Průšánkách na Hodonínsku zemřela paní Julie Vašíčková (†107).

Byla nejstarší obyvatelkou České republiky. Julie Vašíčková se narodila jako Juliana Maršálková 8. května 1903. Byla nejstarší z deseti dětí. Svatbu jí ale rodiče strojili jako poslední z dcer, v jejich pětatřiceti letech.

Vyučila se totiž prodavačkou a otevřela si za pomoci rodiny malý krámk. Na vdavky proto dlouho neměla čas. Měla dvě dcery, čtyři vnoučata a tři pravnoučata. Zažila císaře Františka Josefa a pak všechny československé i české prezidenty. Celý život pracovala v obchodě. Do penze šla v 65 letech. „Obyčejná strava, pořádek, spokojená rodina,“ shrnula svůj recept na dlouhověkost letos v květnu na oslavě svých 107. narozenin, o níž s předtuchou tvrdila, že je poslední. Nejstarší u nás byla od března, kdy zemřel Josef Flandera z Habartic na Šumpersku. Nyní je nejstarší obyvatelkou České republiky Marie Smejkalová z Kroměříže, která oslavila 107. narozeniny 12. září.

Vůbec nejstarším obyvatelem ČR byla Emílie Doležalová z Ochozu u Brna, která zemřela 17. listopadu 2004 ve věku 110 let

a 153 dní. V bývalém Československu podle Guinessovy knihy rekordů žil před 42 lety nejstarší člověk na světě: Marie Bernátková z Prahy, která se narodila 22. října 1857, držela prvenství od června do října 1968, kdy zemřela ve 111 letech.

Česká správa sociálního zabezpečení (ČSSZ) k letošnímu červnu evidovala celkem 686 lidí starších sta let. Celkem 334 z nich oslavilo stovku letos, dalších 325 se narodilo mezi lety 1903 až 1909. Mezi sto a víceletými jasně převažují ženy. Těch bylo 576, zatímco mužů pouze 110.

Nejstarší osobou na světě je nyní 114letá Francouzka Eugénie Blanchardová, která se narodila 16. února 1896. Nejstarším mužem planety, který je ale až čtvrtým nejstarším v pořadí, je Američan Walter Breuning, který se narodil 21. září 1896. **(red)**

HLEDÁ SE ČESKÁ ŽENA

Nadace Žena v den oslav svého desetiletého výročí, tj. 2. října 2010, vyhlásila veřejnou anketu s názvem „Česká Žena“, jejímž hlavním smyslem je najít ženu, která bude pro ostatní inspirací a která zaujme svou výjimečností na osobní, ale i společenské úrovni (např. nějakým svým významným činem, zásluhou, objevem). Ocenění „Česká Žena“ je především uznáním osobních kvalit nositelky, jejích morálních hodnot, znalostí, dovedností, schopností, ale i talentu či úspěšnosti. Pozorně se dívat ve svém okolí a nominovat ženy/kandidátky na titul Česká Žena proto můžete začít již teď. Bližší informace o Nadaci Žena a podmínkách účasti v anketě Česká Žena (včetně informačních kontaktů) naleznete na www.nadacezena.cz. Osobnosti na titul „Česká Žena“ můžete nominovat do 31. 8. 2011 formou krát-

kého článku se stručným popisem události, za kterou je kandidátka nominována (max. 5000 znaků), doplněný fotografií kandidátky a zároveň opatřen i kontaktem na nominujícího. Článek můžete zaslat na e-mailovou adresu: ceskazena@nadacezena.cz nebo poštou na adresu: Nadace Žena, Sladkovského 28, 326 00 Plzeň.

O Nadaci Žena se mnoho nemluví, mnoho se o ní nepíše; přesto si tróufáme tvrdit, že její činnost je důležitým příspěvkem k udržení a rozvíjení společenského života a kvalitních mezilidských vztahů (spolkového a komunitního života zejména ve venkovských oblastech), k podpoře zájmu o společenská témata a o aktivní zapojování do veřejných i vzájemně prospěšných a podpůrných aktivit, kde aktivní ženy na „evropské peníze“ velmi obtížně či vůbec nedosáhnou. Cílevědomě

reaguje na stárnutí populace a snaží se maximálně využít potenciálu starších osob, přenositelnosti jejich poznání a moudrosti na mladší generaci, a přispět tak k vytvoření mezigeneračně soudržné a věkově inkluzivní společnosti.

Za dobu své existence Nadace vyhlásila 37 témat a podpořila 180 projektů v částce takřka 3 mil. Kč. Jednalo se zejména o projekty a aktivity realizované na místní, komunitní úrovni zaměřené např. na rozvoj celoživotního vzdělávání, na zdraví a zdravý životní styl, rozvoj zdravého životního prostředí, zachování důstojného života bez ohledu na věk, sladování rodinného a profesního života, poradenství pro ženy v obtížných životních situacích, rozvoj mezigenerační solidarity.

Mgr. Dagmar WAGNEROVÁ ■

Komu předá titul?

Začaly s tím týdeník Květy a TV Prima. Tato komerční média společně pořádala tři ročníky soutěže s názvem Miss Babička a to v letech 2001, 2002 a 2003. Poté organizátoři bez vysvětlení náhle vystoupili ze hry a soutěž skončila. Těm, kdo soutěžení zažili, to bylo líto. Vznikl proto klub Eurobabiček, kde se setkávaly účastnice bývalé soutěže. Podmínka ve stanovách zněla, že členkami mohou být pouze ty, které prošly veřejnou soutěží. Důvod proč se v roce 2006 zrodila soutěž Eurobabička. Je určena pro ženy nad 50 let, které mají vlastní vnouče a splňují tyto podmínky nejpozději do 1. ledna příslušného soutěžního ročníku.

Začátky byly velice skromné. Ovšem už loni se do soutěže přihlásil rekordní počet babiček, více než jeden tisíc, které zápolily o osm finálových míst. Vítězky se vydaly v sobotu 17. října do lázní Velichovky, aby se utkaly o titul Eurobabička 2009. Porota jako vždy nehleděla pouze na zevnější krásu, ale hodnotila se i krásu vnitřní a celkový dojem babiček. Nejlepší v kategorii nad 60 let a absolutní vítězkou IV. ročníku se stala paní Vilma Svobodo-

vá z Loun. Aktivní seniorka, která shodou okolností stála už u zrodu této soutěže, zaujala porotu svým šarmem, empatií a velkým smyslem pro legraci.

Také letos je o soutěž velký zájem. Přihlášek bylo už 1400, vybrat 12 finalistek bylo velmi náročné. Povedlo se a pro dvanáct vybraných **finalistek** je nyní připraven **3 denní pobyt v Praze** (4. - 6. 11. 2010) v hotelu Jalta na Václavském náměstí, kde se jim bude věnovat cvičitel powerjógy Václav Krejčík, ujme se jich vizážistka Mary Kay Renata Jirásková a míry na šaty do finále vezme česká módní návrhářka Jiřina Tauchmanová. Jak se s elegancí pohybovat na pódiu, poradí známá modelka Vladka Erbová. Slavnostní finálový večer se uskuteční **v únoru 2011 v Brně**. Kromě hlavní vítězné babičky, která získá

titul Eurobabička 2010, budou vyhlášeny vítězky na druhém a třetím místě, a také Eurobabička sympatie, Eurobabička nad 60. Nejde ale jen o dobrou zábavu: výtěžek ze soutěže půjde na konto Nadace pro výzkum rakoviny – Rakovina věc veřejná.

(red) ■

Foto: František VONDERKA

Bytová poradna DS

Naučme se bránit

Paní V. K. měla letos 30. září důležitou návštěvu. Jedna ze tří spolumajitelek bytového domu jí přinesla přípis o jednostranném zvýšení nájemného od počátku příštího roku. Vzhledem ke spěchu spolumajitelky paní V. K., která po mrtvici téměř nevidí, pojala podezření, že něco asi není v pořádku. Navštívila proto bytovou poradnu Rady seniorů ČR v Praze.

Poradce jí vysvětlil, že zvýšení základního nájemného (za plochu bytu) může podle zákona č. 107/2006 Sb. v platném znění majitel bytu provést nejvýše jednou ročně a dodržet nejvýše přípustné procento zdražení podle oznámení ministerstva pro místní rozvoj České republiky, které bylo pro rok 2011 včetně roku 2012 pro příslušné katastrální území Prahy vydáno. Zvýšení musí být řádně zdůvodněno, např. odkazem na uvedené předpisy. Oznámení musí být nájemkyni předáno nejpozději 3 měsíce předem.

Pak následovala vlastní kontrola oznámení o zvýšení nájemného. Poradce použil kalkulačku zvýšení nájemného, kterou na internetu uveřejnilo ministerstvo pro místní rozvoj České republiky. Kalkulačka je také formou odkazu uvedena na internetové stránce Rady seniorů České republiky www.rscr.cz pod názvem „Nové nájemné 2011“.

Pro vyplnění formuláře kalkulačky je třeba znát dosavadní měsíční nájemné, plošnou výměru bytu podle uvedeného zákona a typ bytu – standardní nebo se sníženou kvalitou.

Měsíčním nájemným se míní nikoliv celá částka v Kč, kterou nájemkyně platí, ale jen nájemné za plochu, tedy bez měsíčních záloh na cenu služeb spojených s užíváním bytu a bez nájemného za zařízení v bytu. Plošnou výměrou je plocha všech místností v bytu bez počtu na okenní a dveřní ústupky, poloviny plochy balkonu nebo lodžie a celá plo-

cha sklepa, pokud se jedná o samostatnou místnost. V případě vydělené části sklepa, kdy se nejedná o místnost, se plocha vydělené části sklepa započte polovinou.

Bytem se sníženou kvalitou je každý byt, který není standardní. Standardní byt musí mít úplné základní příslušenství a všechny obytné místnosti musí být vytápěny dálkovým topením, ústředním topením, etážovým kotlem, elektricky nebo plynem. Kuchyň o plošné výměře 12 m² a větší se považuje za obytnou místnost. Považovat jinak standardní byt za tzv. byt se sníženou kvalitou jen podle mínění nájemce, který upozornil vlastníka na řadu závad, ztěžujících řádné užívání bytu, by tedy bylo chybou.

Kalkulačka dále vyžaduje vyplnit název katastrálního území nebo adresu bydliště s číslem popisným, nikoliv pořadovým. Následuje klepnutí na příkaz „Vypočítat nové nájemné“. Tím je míněno nájemné maximální, které nesmí vlastník bytu v oznámení překročit.

V případě paní V. K. vyšlo nájemné o 200 Kč měsíčně nižší, než stanovili spoluvlastníci domu. Co v takovém případě dělat? Prvním krokem by mělo být vyjednávání se spoluvlastníky. Je třeba je upozornit prokazatelným způsobem, že zřejmě došlo k pochybení a požádat je o správné oznámení. Pokud bude mít paní V. K. úspěch a obdrží nové oznámení dejme tomu do konce října, musí začít nové nájemné hradit nejdříve od 1. února 2011. Zákon totiž stanoví, že oznámení

musí být předáno nejpozději 3 měsíce předem.

Pokud s pokusem o zaslání správného oznámení paní V. K. neuspěje, je třeba podat nejpozději do 31. 12. 2010 určovací žalobu k místně příslušnému soudu na neplatnost oznámení o zvýšení nájemného. Nepodá-li včas a správně formulovanou žalobu, bude muset platit nesprávně stanovené nájemné od 1. ledna 2011. Tento diskriminační postup, kterým po 3 měsících toto právo nájemkyni zaniká, je bohužel stanoven v citovaném zákonu a nemá smysl se potom s pocitem krivdy soudit, protože soudy musí postupovat podle dikce zákona.

Seniři mají s uplatněním tohoto práva velký problém. Obvykle jako paní V. K. říkají: Nikdy jsem se v životě nesoudila, nemám na to „nervy“, musela bych vyhledat advokáta, bude to stát spoustu peněz a nakonec se na mne ještě vlastník bytu rozzlobí a bude to ještě horší atd. Jsou to argumenty více či méně emotivní, ale pro seniory často podstatné. S tržním hospodářstvím v bydlení nepřišli nikdy do styku a soudit se je podle řady z nich horší než vyhořet. Argument, že v případě úspěchu, který je téměř jistý, budou náklady žalujícímu vráceny, není pro seniora asi podstatný. Nicméně jiná cesta dnes není a platí stará zkušenost formulovaná filosofem Hegelem, že svoboda je poznána nutností.

Ing. Karel HANAUER ■

předseda bytové komise RS ČR

(Iniciály uvádíme na přání návštěvnice poradny)

RADY LETEM

V DS ve spolupráci se Sdružením obrany spotřebitelů (SOS) zařazujeme příspěvky z jeho poraden.

DOTAZ: Po zakoupení vozidla v autobazaru se vyskytly závažné závady a auto po týdenním provozu je bez velkých oprav nepojízdné. Po telefonickém rozhovoru s autobazarem jsem jim zaslala závady potvrzené automechanikem s tím, že se to pokusí nějak vyřešit. Při každém telefonátu se vždy jakoby snažili věc řešit, ale tak, že to o pár dní posunuli a nic se nevyřešilo. Zaslala jsem jim od-

stoupení od smlouvy písemně a doporučeně a nyní čekám na vyjádření. Mohu podniknout ještě něco víc, aby se vyřešení této záležitosti urychlilo?

ODPOVĚď: Možnost odstoupit od smlouvy ze zákona máte podle § 597 OZ, při zmeškání 30denní lhůty pro vyřízení reklamace, při neodstranitelné vadě nebo v případě uplatnění rozporu s kupní smlouvou s navrhnutím výměny, která není možná. Při odstoupení je žádoucí 2. straně vymezit přiměřenou lhůtu k vrácení kupní ceny, která se

JAKÝ POČÍTAČ SI VYBRAT ³

PC poradna

V minulých číslech DS jsme se v naší poradně zaměřili na ty, kdo se chystají koupit nový počítač (notebook). Aby za své peníze dostali to nejlepší a nekupovali zbytečně drahé a pro ně nepotřebné komponenty. Dnes dokončujeme výčet informací, tentokrát to bude o operačním systému a servisu počítačů.

Kde získám operační systém?

Operační systém (OS) je něco jako mozek počítače. Bez něho by nemohl pracovat. Prodejce by ho měl proto nabídnout k počítači, přesněji řečeno by měl nabídnout počítač již s nainstalovaným systémem. Je to vždy mnohem výhodnější (a hlavně pohodlnější) než zdlouhavá a nepříjemná instalace, která by mohla být nad sílu začátečníka. OEM jsou označovány operační systémy prodávané pouze s novým počítačem a jejich cena je obvykle nižší než koupě samotného operačního systému.

Jaký OS si mám pořídit?

Pro většinu případů dnes vyhoví systém Microsoft Windows 7. Ten se prodává v několika verzích. Pro domácí počítače obvykle bohatě postačuje verze Home Premium. Kdo se rozhodne pořídit si operační systém GNU/Linux (nebo jiné podobné systémy), většinou již dobře ví, proč tak činí. Je si plně vědom výhod, které tím získá, i omezení (hlavně v počtu dostupných programů), která zde existují.

Je lepší pořídit 32bitový nebo 64bitový systém?

Dnes prodávané počítače jsou v zásadě 64bitové, ovšem s bezproblémovým provozem ve 32bitovém režimu. Programů pro 64bitové systémy je zatím podstatně méně než pro 32bitové. Na 64bitovém operačním systému lze spouštět i 32bitové programy (obráceně to nelze), ne však vždy úplně bez potíží. 64bitový operační systém zvolte, pokud budete používat víc než 2 GB operační paměti RAM (případně plánujete její rozšíření). V ostatních případech bude zatím bezpečnější volbou 32bitový systém.

Počítač, který je připojen k internetu nabízí aktualizace operačního systému, internetového prohlížeče, antivirové databáze ap. Mám je akceptovat?

Jednoznačně ano. Nejjednodušší je zadat jejich automatické stahování a instalaci těchto „záplat“.

Jak často by se měl restartovat počítač?

Časy častých restartů, jak tomu bylo v dobách systému Windows 98, už jsou naštesti pryč. Všechny dnešní operační systémy jsou schopny dlouhodobé práce bez restartu. Ten je nutné provést pouze po aktualizaci systému (OS si to sám vyžádá).

Jak se bránit proti virům?

Nezbytnou součástí každého počítače (zejména toho, který je připojen k internetové síti) musí být antivirový program. Pro domácí účely jsou mnohé antivirové programy (třeba Avast, AVG a další) k dispozici zdarma. V každém případě je ale nutné, aby se program pravidelně aktualizoval, jinak ztratí svou účinnost. Dobré je, že většinou tyto programy již obsahují podporu automatické aktualizace. K té dochází i několikrát denně. Výbornou ochranu zajišťuje zejména antivirový program NOD32. Ten je ovšem za peníze.

Počítač se porouchal. Co s tím?

Záleží na tom, zda se jedná o problém programu (software), nebo technického vybavení počítače (hardware). Pokud nefunguje jen nějaký program, obraťte se na některý ze servisů nebo znalého známého - ten by měl buď poradit, jak věc řešit, nebo vyhledat opravenou verzi, či program přeinstalovat apod. U programů, které jste obdrželi společně s počítačem (a v licenci je uvedeno, že je to OEM verze), se obraťte na prodejce počítače. Co se týká poruch technického vybavení, pak u počítače v záruce uplatněte reklamaci. Pokud počítač (nebo jiná součást vybavení) už v záruce není, zbývá pouze možnost běžné placené opravy - u levnějších součástí (myš, klávesnice apod.) se však oprava nevyplatí. Při každé (záruční i nezáruční) opravě počítače však počítejte s tím, že můžete přijít o všechna data na pevném disku počítače. Dnes jsou již i firmy, které provádějí tzv. zálohování dat, ale tuto činnost si nechají řádně zaplatit.

Jak vidíte, výběr nového počítače není jednoduchý. Pokud si ale ujasníte, k čemu budete počítač používat a kolik peněz hodláte investovat, zda chcete používat stolní, tedy nepřenosný, počítač, či přenosný notebook, pak není problém se do vašich požadavků vejít. A skutečně platí, že ať si vyberete jakýkoli v současné době prodáváný nový počítač, pro základní úkony bude určitě vhodný a plně dostačující.

Zdeněk HŘEBEJK ■

Foto: ilustrační

stala bezdůvodným obohacením, a připojit např. číslo účtu. Pokud jste tak neučinila, napravte to spolu s připojením vyjádření, ať se Vám prodejce ozve s tím, jakým způsobem a kam chce vrátit vůz (pokud jej už nemá). Po marném uplynutí lhůty lze podat návrh na platební rozkaz soudu.

DOTAZ: Co znamená značka malé písmenko „e“ uváděné na některých potravinách u hmotnosti výrobku, např. e 150 g, nebo 150 g e. Toto značení bývá zobrazováno i u jiných měrných jednotek - rostlinný olej 1 litr e.

ODPOVĚĎ: Mezinárodní symbol „e“ je dobrovolný údaj, který lze při označování potravin uvést vedle údaje o množství (hmotnosti či objemu) tehdy, je-li dodržena vyhláškou 328/2000 stanovená odchylka od množství potravin uvedeného na obalu. V případě uvedení symbolu „e“ musí být dodržena stanovená velikost písma, kterým se označuje jmenovité množství, a to rozdílně pro obaly různé velikosti (výška písma 6 až 2 mm). Symbol „e“ je umístěn ve stejné úrovni jako údaj o množství.

V případě jakýchkoli problémů se mohou spotřebitelé obrátit (pracovní dny 8 – 17 hod.) na poradenskou linku **SOS na čísle 900 08 08 08**, která je zpoplatněna 8 Kč za minutu volání. Lze také využít on-line poradny na **www.spotrebitele.info** a lze se obrátit také na **bezplatné osobní poradny**, které má SOS ve všech krajích ČR. **Telefon do centrály SOS: 224 239 940.**

PRAŽSKÁ OPENCARD povinnost i pro seniory!

Vzhledem k tomu, že 13. listopadu letošního roku končí v Praze prodej papírových kuponů pro důchodcovské tramvajenky PID, uvádíme „stručný“ návod na zakoupení elektronických kuponů pro tzv. opencard.

Předpokládáme, že již opencard vlastníte. Co s ní dál dělat?

Od 31. 7. 2010 je možné si na opencard nechat nahrát aplikaci **Senior 70+**, která opravňuje cestující nad 70 let cestovat městskou hromadnou dopravou (MHD) na území hl. m. Prahy zdarma. I nadále se lze prokazovat občanským průkazem, ale opencard s aplikací senior 70+ umožňuje využívat mimo MHD i vlakové spoje, organizované v PID. Aplikaci vám nahrají na všech kontaktních místech za poplatek 20 Kč, na dobu platnosti karty.

Ceny elektronických kuponů se neliší od těch papírových: **220 Kč měsíční, 660 Kč čtvrtletní**. Tedy již nikoli 30 a 90 denní. Platnost si lze zvolit od libovolného data jako doposud (např. měsíční jízdenka s počátkem 13. 10. bude platná do 12. 11., čtvrtletní jízdenka s počátkem 13. 11. 2010 bude platná do 12. 2. 2011 apod.). Dle informace z magistrátu hl. m. Prahy je nutné předložit doklad o přiznání důchodu, důchodcovskou PID průkazku pro papírové kupony ap. pro aktivaci aplikace pro předplatné měsíční nebo čtvrtletní pro důchodce. Elektronické kalendářní klouzavé kupony jsou **bez přesahu platnosti** (už tedy ne 1 den před a 3 dny po termínu)! V prodeji jsou také elektronické doplňkové kupony pro pásma PID, jejich ceny se nemění.

Pro snadné nabíjení či kontrolu elektronického jízdného na opencard jsou ve vybraných stanicích metra, poblíž automatů na jízdenky, instalovány dobíjecí automaty, tzv. validátory.

Seznam míst (bude postupně rozšiřován a aktualizován), **kde validátory najdete:**

Metro - trasa A: Dejvická, Hradčanská, Malostranská, Staroměstská, Můstek, Muzeum, Náměstí Míru, Jiřího z Poděbrad, Flora, Želivského, Strašnická, Skalka, Depo Hostivař;

Metro - trasa B: Zličín, Stodůlky, Luka, Lužiny, Hůrka, Nové Butovice, Jinonice, Radlická, Smíchovské nádraží, Anděl, Karlovo náměstí, Můstek B, Náměstí Republiky, Florenc B, Invalidovna, Křižíkova, Palmovka, Českomoravská,

Vysočanská, Kolbenova, Hloubětín, Rajská zahrada, Černý Most;

Metro - trasa C: Letňany, Prosek, Ládví, Kobylisy, Nádraží Holešovice, Vltavská, Florenc C, Hlavní nádraží, I. P. Pavlova, Vyšehrad, Pražského povstání, Budějovická, Kačerov, Roztyly, Chodov, Opatov, Háje;

Infocentra a předprodeje: Infocentrum DPP Anděl, Infocentrum DPP Muzeum, Infocentrum DPP Nádraží Holešovice, Předprodej jízdenek v budově Centrálního dispečinku (Na Bojišti 5, Praha 2), Předprodej jízdenek Letňany.

Sítí validátorů ve stanicích metra bude postupně rozšiřována.

Nákup elektronické jízdenky: v hotovosti na předprodejních místech, na některých předprodejních místech lze platit i platební kartou.

Takže: Vezmete si svou opencard, doklad o důchodovém výměru, 220 Kč/660 Kč a na některém prodejním místě vyplníte tiskopis (kolikátý už v pořadí?) **Žádost o aktivaci aplikace**. Zde je nutno zaškrtnout kolonku „**Dopravní odbavovací systém**“, necháte kartu aktivovat a zakoupíte si elektronický kupon od data platnosti dle vašeho přání.

Slevy: Opencard nabízí i různé slevy. Na vstupné do kulturních a zábavních organizací, na vybrané zboží a služby. K čerpání slev potřebujete pouze svou vlastní opencard při placení či na pokladně. Obsluha jen pomocí čtečky zkontroluje, zda je karta platná.

Slevu na vstupném nabízejí např.: Zoologická zahrada hl. m. Prahy -5% (tedy již ne jako dosud na průkazku PID 1 Kč), Botanická zahrada Praha -5%

■ Dobíjecí automat – tzv. validátor

(rovněž toto vstupné pro seniory významně podražilo), Trojský zámek -20 Kč z plného vstupného (sleva celkem zanedbatelná), Muzeum hl. m. Prahy – Hlavní budova na Florenci, Müllerova vila, Podskalská celnice na Výtoni -10%, Symfonický orchestr hl. m. Prahy FOK -5% na všechny vstupenky, Pražské věže – sleva ze vstupného (70,- nebo 100,-) na jednotnou cenu 50 Kč atd.

Slevu s opencard na vstupném je možné uplatnit pouze jednou denně a nelze ji kombinovat s jinými slevami. Konkrétní ceník a podmínky stanovují a zveřejňují jednotliví provozovatelé.

Dle informace magistrátu hl. m. Prahy se bude v nejbližší době jednat o zachování původních slev, které byly uplatňovány s důchodcovskou průkazkou PID.

Opencard má platnost pouze čtyři roky. Na dotaz, jakým způsobem se budou opencard vyměňovat po skončení jejich platnosti, nikdo nebyl schopen odpovědět. Zřejmě ještě není definitivně rozhodnuto a čeká se, jak se k věci postaví nově zvolené zastupitelstvo na pražském magistrátu.

Co dělat při ztrátě či poškození opencard?

V případě že jste ztratili nebo došlo k poškození či odcizení Vaší opencard, kterou aktivně užíváte, například k nahrání časových kuponů PID, můžete využít pracoviště služeb opencard v Zákaznických centrech v Paláci Adria, Jungmannova 31, Praha 1 a ve Škodově paláci - Jungmannova 35/29, Praha 1, kde si můžete na místě nechat vystavit novou kartou, a nahrát duplikát kuponů uložených na předchozí kartě. Výměnu opencard z důvodu odcizení lze uskutečnit i na počkání, avšak to platí pouze v případě předložení protokolu o odcizení od Policie ČR. Výměna opencard stojí 50 Kč.

Při ztrátě či krádeži si můžete nechat kartu zablokovat na lince 210 028 111.

Poznámka: Vracet elektronické kupony lze pouze na přepážce č. 9 v Centrálním dispečinku DPP, Na Bojišti 5, Praha 2.

Zdeněk HŘEBEK ■

Pozn.: Běžní návštěvníci Prahy si jednorázové či turistické jízdenky pro MHD a vstupenky mohou nakupovat jako doposud.

Seriál DS Základy první pomoci ¹¹

Cukrovka a náhlé stavy u diabetiků

Pokaždé, když vedu kurz či když mám nějakou zdravotní besedu o poskytování první pomoci (nejen u seniorů, dostávám otázku, jak poznat, že jde o bezvědomí nebo jiný akutní stav způsobený dekompenzací cukrovky a že se nejedná např. o opilce či jiný akutní stav doprovázený bezvědomím.

Proto jsem se rozhodla věnovat této problematice dnešní díl našeho seriálu k první pomoci. Cukrovka (Diabetes) je chronické onemocnění, které se projevuje vysokým obsahem cukru v krvi.

Příčinou je nízká produkce inzulínu ve slinivce břišní či nízká odolnost těla vůči inzulínu, nebo obojí. Laicky řečeno, jde o neschopnost nemocného regulovat hladinu cukru v krvi.

Inzulín je hormon produkováný slinivkou břišní. Jeho úkolem je řídit hladinu cukru v krvi.

Pokud dojde u nemocného k jedné z těchto odchylek hladiny cukru v krvi, mohou v neléčeném stavu nastat vážné komplikace a to především bezvědomí a ohrožení života.

Hypoglykémie neboli **nízká hladina cukru v krvi** <2,5 mmol/l se může přiležitostně objevit u nemocných častěji než vysoká hladina cukru. K hypoglykémii může dojít při podání špatné dávky inzulínu, dietní chybě, kdy se nemocný málo najedl nebo při zvýšené fyzické zátěži.

Příznaky hypoglykémie:

- nepozornost a zmatenost
- slabost, malátnost až závratě
- třes končetin a pocení
- náhlý hlad
- nedostatečná koordinace pohybů
- může dojít až k bezvědomí

První pomoc při hypoglykémii:

Pokud nemáme po ruce přístroj na měření hladiny cukru v krvi (glukometr), ale příznaky hypoglykémie jsou evidentní, podáme postiženému jakoukoli sladkost, ovocný nebo sladký nápoj.

Jestliže příznaky po 15 minutách neustupují nebo se zhoršují, dopravíme nemocného k lékaři, nebo přivoláme odbornou zdravotnickou pomoc.

Pokud je nemocný ve stavu bezvědomí, nepodáváme nic do úst, ale uložíme jej do stabilizované polohy a urychleně přivoláme ZZS (linka 155). Do příjezdu ZZS sledujeme základní životní funkce postiženého a v případě potřeby zahájíme resuscitaci.

Hyperglykémie, neboli vysoká hladina cukru v krvi je spíše vzácností.

Pravděpodobnější je u nemocných, kteří o svém onemocnění nevědí nebo u nemocných, kteří nedodržují stanovenou léčbu. K hyperglykémii nedochází náhle, ale průběžně.

Příznaky hyperglykémie:

- náhlá bezdůvodná žízeň a pocit sucha v ústech
- častá potřeba močení
- únava, malátnost a ospalost
- špatně se hojící rány
- rychlé a hluboké dýchání
- dech zapáchající ovocem-acetonem

První pomoc při hyperglykémii:

Při podezření na hyperglykémii (**vysoká hladina cukru v krvi** >10 mmol/l) bychom měli nemocného dopravit k lékaři na vyšetření, které dokáže stanovit hladinu cukru v krvi a ketony v moči. Lékař poté zvolí vhodnou léčbu.

Dojde-li u nemocného k bezvědomí, uložíme jej do stabilizované polohy a urychleně přivoláme ZZS (1.155). Do příjezdu ZZS kontrolujeme základní životní funkce. V případě potřeby zahájíme resuscitaci.

Pokud je postižený diabetik, nebo dojde-li ke stavu, kdy si nejsme jisti, zda jde o hypoglykémii nebo o hyperglykémii, můžeme podat malé množství cukru, který může pomoci.

V případě hyperglykémie se po podání malé dávky cukru stav postiženého vážně nezhorší, takže se nemusíte obávat zhoršení stavu vlivem špatného určení diagnózy.

Seriál připravuje
Lenka ŠNAPKOVÁ, DiS

Kam psát a volat

V případě dotazů k tématu pište Lence Šnapkové na kontaktní e-mail: info@kurz-prvni-pomoc.cz nebo telefonujte do redakce na telefonní číslo 234 462 075. Rádi dotazy předáme.
www.kurz-prvni-pomoc.cz

Glukometr

Je to přístroj určený k domácímu měření glykémie, tzv. self-monitoring (sebekontrola) glykémie. Glykémie je u nediabetiků automaticky měřena receptory na β -buňkách, které dle glykémie ovlivňují množství vyloučeného inzulínu, čímž ji přímo ovlivní. Diabetik musí funkci β -buněk nahradit, a proto si měří glykémii glukometrem. Podle výše glykémie a na základě

předchozích zkušeností musí odhadnout množství inzulínu, které je nutno aplikovat. Záměrem self-monitoringu je, pomoci systematického měření glykémie, docílit glykemické křivky nediabetika. Glukometry také zpravidla umí vypočítat týdenní a měsíční průměr z naměřených hodnot glykémie. To diabetikovi slouží k přibližnému odhadu hodnoty glykovaného hemoglobinu - tzn. jestli diabetes je z dlouhodobého hlediska léčen správně, či nikoliv.

Seriál DS k bibli

11

Jákobův žebřík

Jákob, nyní prvorozený syn, na nic nečekal a prchal k strýci Lábanovi do Cháranu. Cestou se unavil a usnul na poli. Ve snu spatřil žebřík. Stou-

pali po něm andělé a nad nimi stál Hospodin, který mu slíbil záštitu a ochranu. Tehdy v noci Bůh prozradil Jákobovi – Kdybys' nezaváhal a vystoupil s anděly, stanul bys' na vrchu. Ale protože jsi neměl dostatek odvahy, tvé děti půjdou do exilu, budou těžce pracovat ve čtyřech královstvích, zaplatí čtyři druhy daní a žít mohou jen jako otroci. – Jákob se zeptal, jak dlouho exil a trest daní potrvá. A dostal zaslíbení. – Vše jednou pomine, žádný trest netrvá věčně. – Jákob došel ke strýci Lábanovi a sloužil jako pastýř. Byl pracovitý, dařilo se mu a zbohatl. Zamiloval si Ráchel, dceru strýce Lábana, a pojal ji za manželku. Po dvaceti letech služby se vydal s ženou i dětmi do Kenaánu.

Jákobův žebřík miliony Židů viděly i v nacistickém vyhlazovacím táboře Auschwitz-Birkenau...

Cesta k domovu byla dlouhá. V noci Jákob podstoupil boj s andělem. Dřív tak bezradný mládenec se pod rouškou tmy změnil v statečného zápasníka. Bránil srdnatě ženu i děti. Bojoval ze všech sil, vracel chvaty a oplácel každou ránu. V té noci u Penielu se změnil pokojný Jákob v udatného bojovníka. Dokázal zvítězit. Nyní byl připraven i na střet s bratrem a už se neobával. Tak proběhl tajemný noční zápas Jákoba, zvaného od té doby Jákob - Izrael.

Skutečné vítězství prožíváme ve chvíli, kdy ve jménu Božím odvážně vyhráváme nejen nad nepřítelem, ale moudrostí ducha i nad sebou samým. Proto se i zaslíbená země nazývá stejně jako Jákob, Izrael.

Těšil se na domov. Ale očekával pomstu svého bratra. A Ezau? Přijal Jákoba smířlivě. Vyšel mu v ústřety, objal ho a plakal radostí.

U Sichemu koupil Jákob pole. Postavil na něm oltář a vytesal studnu ve skále.

Tady se záludná smrt dotkla Jákoba. Ráchel zemřela cestou k domovu. Jákob ji v slzách pochoval u Betléma. A jeho synové postavili milované mamince pomník. U kamenné mohyly naslouchali Jákobovu vyprávění.

Josef, nejmladší z dvanácti Jákobových synů, plakal sevřen v tatínkově náručí, hleděl na mohylu a vzpomínal na maminku Ráchel, kterou tak miloval. U hrobu Josef vytušil, že mezi jeho bratry srší bodavé jiskry závnosti a pomstychtivosti. Jako by se na bolestiplném osudu projevil i odkaz dědicství lsti a v omylu požehnaného otce.

Jákob spatřil ve tmě noci pod rouškou slzí Josefova pláče ve snu vysoký žebřík. Tyčil se od země k nebi a putoval po něm andělé. A stále tam stojí. To v našem srdci se opírá u branky duše o čistá přání modliteb a snů.

Židé spatřili Jákobův žebřík i později. Tisíce let po Jákobovi. Bylo to v Evropě, za světové války, v táboře Oswěncim, v Polsku. Tyčil se nad kolejištěm u plynových komor, v komínkách plných dýmu a smrtelných plynů. Kdysi byli rozeznáni od Jeruzaléma po vší Zemi, aby se tady, v lágru za ostnatými dráty, setkali s doteky hrůzy a zabíjením nevinných sester a bratrů.

A národ Izrael odcházel ze země, stoupal v utrpení, byl unášen v slzách a v modlitbách vstříc oblakům. Ohnivou cestou, ze země otců i z vyhnanství, putoval k ne-

Jákobův boj s andělem inspiroval řadu umělců. I Rembrandta.

besům, do sídla vládce světa, Hospodina. Jákob smutně zapisoval své vidění a vyprávěl synku Josefovi tajemství víry dětí Izraele. – Bůh střeží pramen života. Víra je neviditelná síla; kde není, tam skomírá i naděje. Na samém dně studny se ukrývá zřídlo věčného pramene. Už teď se můžeme napít z životadárného proudu. Jak zářivá a posilující je ta dobrota. Jenom se nebát, otevřít oči, sestoupit k srdci, sklonit se a ponořit dlaně.

Až pod tím pramenem objevíme ve vodě kámen. Obrátí náš pohled a my se podíváme vzhůru, k zářícímu nebi. Tak poznáme, že víra se zabydlela v našem srdci.

Zrcadlí se na hladině, abychom v jejím odrazu poznali lásku. Tajemnou a nejkratší cestu k srdci přátel a kamarádů. Na pouť světem nemusíme bloudit ani se strachovat neznámého osudu.

Když půjdeme s Bohem, zvedneme hlavu, otevřeme srdce a dotkneme se nebe. A usmějeme se při setkání.

Abys' poznala ty mne a já tebe.

Seriál DS připravuje
ThDr. Jan SCHWARZ

Příště: Jákobovy děti

Stoleté tajemství Marka Twaina

Tuhle jsem se dočetl, že posledním přáním Marka Twaina, tvůrce kouzelných příběhů Toma Sawyera a Huckleberryho Finna, bylo utajit

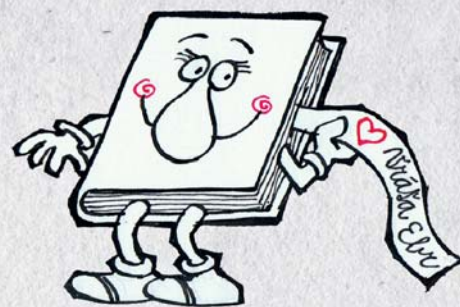
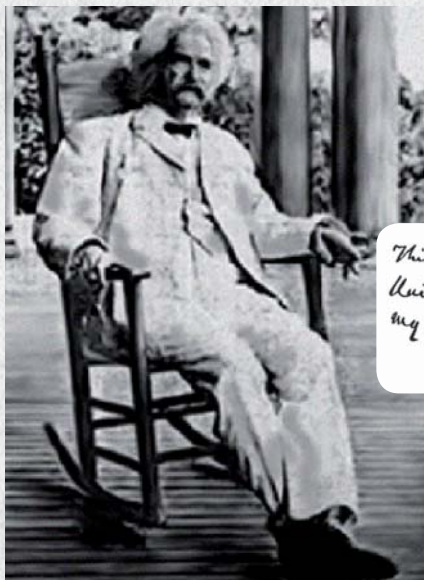
jeho paměti na celých sto let. Tato lhůta vypršela letos 21. dubna a „twainologové“ se už hádají, co se asi objeví v rukopisu, který má rovných pět tisíc stran.

Podle novin The Independent by měl první díl rukopisu vyjít právě nyní v listopadu. Celkem bude vydán ve třech svazcích, které mají obsahovat více než půl milionu slov. Bude konečně vyřešena hádanka, proč chtěl slavný spisovatel tak dlouho mlčet i po své smrti. Originál paměti je uložen na Kalifornské univerzitě v Berkeley.

Někteří experti soudí, že Twain chtěl prostě bez zábran mluvit o politice a náboženství, což ale dnes už čtenáře asi pří-

liš zajímat nebude. Jiní „twainologové“ se ale domnívají, že se chtěl posmrtně chránit před rozrušenými přáteli, na nichž asi jeho ironický jazyk nenechal nit suchou.

■ Mark Twain a jeho rukopis

Pokud si je opravdu vzal na paškál, bylo by to určitě velmi zajímavé i dnes.

Co Twain dokáže, ukázal už v případě své sekretářky Isabel van Kleek Lyonové, do níž se na stará kolena velmi zamiloval. Když v roce 1909 jejich vztah definitivně skončil, označoval ji za couru a stěžoval si, že se ho snažila svést. Vztah popisuje v pamětech na celkem 400 stránkách, které napsal během posledního roku svého života. Osobně sice bulvár nemusím, ale na odtajněné paměti otce Toma Sawyera a Huckleberryho Finna se docela zvědavě těším.

Váš Vráta EBR ■

Uzel na kapesníku

Opět na Ebrovinu

Dne 2. listopadu (úterý) se od 19:19 hod. v Salmovské literární kavárně v Praze (Salmovská 16) uskuteční klubový večer Ebrovinu. Účinkujícími hosty knihkupce ve výslužbě tentokrát budou herečka Kikian Malkina (známá z filmu Kolja), herec a fotograf Ondřej Kepka, moderátor a hudebník Eduard Hrubeš, stíhací pi-

lot a první a poslední československý kosmonaut Vladimír Remek, karikaturista Slávek Martenek a zpěvačka Věra Čermáková. Kdo přijde do kavárny s tímto vydáním Doby seniorů, bude mít vstup za polovinu už tak nízké ceny.

Další křtiny

Uskuteční se 10. listopadu v pražské vinárně U Čerta (Zubatého 6, kousek od Arbesova náměstí na Smíchově). Křtít se bude

kniha Vráti Ebra Víno, vínečko aneb je víno vinno? Součástí bude autogramiáda a nebude pochopitelně chybět ani hudební program.

Beseda o kuriozitách

V Galerii Ivana Svatoše v Praze (Budějovická 55, u stanice metra Kačerov) se 24. listopadu v 16 hodin bude konat beseda a autogramiáda s Vráťou Ebrem o jeho knihách a knižních kuriozitách.

Prudérní dcera prezidenta

Gynekolog a sexuolog Radim Uzel v jedné své vědecké studii upozornil na dílo Karla Čapka Marsyas, ve kterém se náš literární velíkán velmi negativně vyjadřuje o pornografii. Upozornil v této souvislosti také na existenci dlouho tabuizované kapitoly z Čapkových Hovorů s T. G. Masarykem.

Funkci cenzora vykonala Masarykova dcera Alice, která po matčině smrti vystupovala v roli první dámy a značně ovlivňovala prezidentova rozhodnutí. Byla asketicky prudérní osobností. Neprovdala se a právě ona rozhodla o vyškrtnutí některých choullostivých pasáží z Čapkových Hovorů s T. G. M.

Masaryk se v nich třeba velice kladně vyjadřuje k sexuální výchově, kterou doporučuje mládeži i dospělým. Staropanenská paní Alice tato otcova slova ale považovala za morálně nepřijatelná...

Jak píše Radim Uzel, erotické sny, ba i pornografické představy, má čas od času každý člověk. I ti, co jsou pro ostatní příkladem počestnosti a mravů. Tedy také paní Alice nebo třeba i nejzbožnější papežové.

My můžeme ke všemu dodat jen jedno. Časy mravy mění a paní Alice Masaryková by dnes zřejmě nevycházela z úžasu a nevěřila by svým očím ani uším, co vše je považováno za přípustné.

(ve) ■

Pěkně postaru

Naše doba moderní
o sobě pje ódy
Uteče pár tisíc dní
a doba vyjde z módy

Však lidé seskupení do párů
dál milovat se budou po stáru
Ta nejčastější činnost člověka
bude provždy krásně pravěká

A žádná doba vážení
tohle nikdy nezmění!

(Michal Černík, ze sbírky Pomodlím tě)

POMŮCKY: ATISIN, MAH, ROAN, RIMA, TACO	DEVÍTI- CLENNÉ SOUBORY	OMĚŘIT (slovensky)	1. DÍL TAJENKY	POBÍDKA		JEN NĚKDY	SVISLE (nářeč.)	NEVYRÁ- BĚTI LÁTKY		STARO- ŘÍMSKÝ POZDRAV	ŘÍMSKÝ 1001	DŮVĚRNÉ (hudebně)	3. DÍL TAJENKY	NAPADENÍ
NOVĚ OBJEVENÁ HVĚZDA					MÍROVÁ ORGANI- ZACE (zkrat.)				PUČÁLKO- VIC ŽIRAFÁ					
CHYBA					SPZ BŘECLAVY DOVEDNOST				DÁVAT ZA VINU (zkr.) STÁTNÍ ARBITRÁŽ					
NENA- ŠPRTAT SE											SPZ TACHOVA DRUH ÚČESU (mn. č.)			
ZNAČKA SYRA				ŠKRA- BOŠKA POSTAVA						CITOSLOV- CE CINKÁNÍ POHANA				
ZABKA U SMYČCE					SPZ STARÉ LUBOVNÉ CHOD KONĚ				DOMOV (anglicky) OVČÍ KŮZE					ÚDER JEZDCE OTĚŽEMI
OSVĚD- ČENÍ						PATŘÍČÍ OTRAPOVI HLINÍKOVÁ SLITINA								
	BYT	IBSENOVO DRAMA VÝBRUSY DR. KAMENŮ					ATOMY LOŽISKOVÝ KOV					SLOVENS. PLOŠNÁ MÍRA OPAR		
PATŘÍČÍ DRÁBOVI								KANCE- LÁŘSKÁ ZNAČKA KETON			ČESKÁ ŘEKA POLYNĚS- KÝ NÁPOJ			
ZNAČKA MOUKY			ALKALOID SILNÝ KRAJIC (hovor.)							NADÁVAT AFRICKÝ STÁT				
ČESKÝ ZPĚVÁK				TAM (zastar.) 2. DÍL TAJENKY					ETIOPSKÉ PLATIDLO VÁPENCOVÉ POHOŘÍ				TŘÍSLO- VINA	ŽENSKÉ JMÉNO
SVAZEK ROŠTÍ					DĚLATI LINKY VYSLANEC									
MLÁDĚ VYDRY						ZBYTKY UMĚLEC. DĚL JAPONSKÁ POTÁPĚČKA						SPZ PRAHY ČISTÍCI PROSTŘEDEK		
	PES	ISLANDSKÁ BÁSEŇ CIZÍ ŽEN. JMÉNO					SPZ NÁCHODA KORÁLOVÝ ÚTES				DŮRAZNÝ NESOUHLAS SUMERSKÉ MĚSTO			
PŘEDLOŽKA			VRCH. VRSTVA ZEM. PLÁŠTĚ CIZÍ MUŽ. JMÉNO					BÝT SMUTNÝ HNĚV (latinsky)						
ODHRNOUITI									ČÁST OBLIČEJE ZÁPORKA					
DÍLO SPISOVA- TELE						MUŠELIN								
RADIO- LOKÁTOR						NEPRO- FESIONÁL								

Křížovky
PRO KAŽDÉHO

PŘIPRAVUJEME
- na novinových
stáncích od
23. 11. 2010.

VÁNOČNÍ TABUŘKA

Vyhráli s Dobou seniorů!

Správné znění tajenky z minulého čísla: **Nikdy není pozdě zbavit se předsudků.** Správně řešili a štěstí pro losování z mnoha správných odpovědí, tentokrát měli: Ing. František Kypr z Frenštátu pod Radhoštěm, Ivana Hodonská z Jiřikova, Klára Vachulová z Prahy 6, Oldřich Zeman z Jihlavy a Jiřina Rožňová z Prahy 4 – Michle. Všichni dostanou knížku od sponzora velké křížovky na straně 14, kterým je vydavatelství Enigma. Gratulujeme! Na tajenku křížovky z tohoto čísla čekáme do 20. listopadu.

Vážení čtenáři,
křížovky pro Vás připravuje redakce čtrnáctideníku
Křížovky pro každého.

V tomto měsíci 2., 16. a 30. listopadu
na novinových stáncích.

S důchodem za brány Orientu ¹⁷

Přes Pergamon a Tróju domů

Předposlední zastávka na naší cestě Orientem nás zavedla do Pergamonu, jehož nejstarší dochovanou částí je komplex Akropole se zbrojnicí, kasárnami, chrámem boha Dia a dominantními zbytky Trajánova chrámu. Fantastický výhled je od zbytku Velkého oltáře, zasvěceného Diovi. Tajné přání se

Po prohlídce Pergamonu hotelbusem pokračujeme dál – směr domov a to přes slavnou Tróju. Na samém okraji areálu, platíme vstup, u stánků kupujeme suvenýry na památku. Ještě kousek ale popojedeme k samotné pamětihodnosti. Hned u vstupu nelze přehlédnout obrovského dřevěného koně,

■ Amfiteátr netradičně na vrcholu kopce

prý splní každému, kdo se trefojí minci na hlavici sloupu, který stojí uprostřed studny.

Při stavbě amfiteátru byl využit prudký svah z akropole. Je to nejpůsobivější ze všech památek tohoto komplexu a mohl pojímat až 10 000 diváků. Naprosto nestandardně je na vrcholu kopce a shlíží dolů, mimo jiné i na současnou Bergamu.

vzpomínku na lstivé dobytí Tróje. Funguje zároveň jako vyhlídková věž, takže kdo chce, může se porozhlédnout po okolí.

Ačkoli Trója není v žádném případě nebezpečnější archeologickou památkou v Turecku, díky Homérovi je jistě tou nejproslavenější. Ve skutečnosti jde spíše o skromný památník zašlých dob. Trója je sice historicky velmi zajímavá a důležitá,

■ Trajánův chrám

ale nečekejte žádné zázraky. Bohužel dnešní Trója je jen hromada vykopávek. Kdysi mohutně opevněné bohaté a vzkvétající město bylo poničeno zemětřesením a potom zcela dobyto. Zbytek zkázy způsobili hledači pokladů. Jeden z nich, archeologický nadšenec Heinrich Schliemann, našel při svých vykopávkách tzv. Priamův poklad. Schliemann je zodpovědný za to, že velmi cenná památka byla odvezena do Berlína a tam vystavena. V době 2. světové války ji ukryli v berlínské ZOO, ale přesto byla nalezena během dobývání města Rudou armádou. Poklad odvezli do Moskvy, kde byl v srpnu roku 1993 vystaven.

Na naší cestě Orientem jsme určitě viděli mnoho zajímavých archeologických areálů, které nastavily laťku hodně vysoko. Ale spatřit slavnou Tróju se prostě musí. I když už se těšíte na domov.

Zdeněk HŘEBEJK ■

Foto: autor

Příště: Loučíme se s hotelbusem

SUDOKU

Jaký je součet čísel z označených políček?

2	3	8						4
1			4					9
	9							
3	1	4	6	5				
			2	7				
					3			
								2
		7		4		5		8
9			5				6	3

Na každé políčko v obrazci může král vstoupit jen jednou. Rébus připravil náš čtenář Zdeněk Frantál z Humpolce.

t	i	k	í	k	r	i
i	ě	p	t	ř	z	e
l	y	r	e	i	n	z
a	b	t	N	v	a	n
e	ť	s	ř	e	i	i
m	u	p	i	p	i	l

DŽBÁNY

Máte dva džbány, pětilitrový a třílitrový a neomezený zdroj vody. Dokážete si odměřit čtyři litry?

Pozn.: Řešení je více, nám stačí, když popíšete jeden postup...

VÝHERCI NAŠICH SOUTĚŽÍ

Pyramida: (13112221) Kristýna Pintová z Prahy; **Kris-Kros:** (...to je kocour) Jiřina Bednářská z Ostravy-Poruby; **Přesmyčky:** (kontrabas, varhany, akordeon, harmonika, trumpet, Jaroslav Seifert) Květoslava Kocábová z Bojkovic. V závorkách jsou uvedena správná řešení. Výhercům blahopřejeme. Každý z nich dostane od sponzora soutěží na str. 15, kterým je knihkupectví Kanzelsberger, knižní poukázku v hodnotě 200 Kč. Na řešení úkolů z tohoto vydání Doby seniorů čekáme na známých adresách (pro ty, co je neznají, viz tiráž na straně 3) do 20. listopadu. Všem luštitelům přejeme hodně zábavy!

Dívat se realitě do očí

Stal se jako jediný současný český politik obětí atentátu, který však přežil. Svou snahu o obrodu komunistické strany vzdal po třech letech a vrátil se k původnímu řemeslu - k filmové režii. Režisér Jiří Svoboda je otevřený člověk se zajímavým pohledem na svět. Snad i proto se ve svých filmech často zabývá tématy, která jsou stále bolestivá. Činí tak od samého počátku své filmové tvorby až do dneška.

Proč jsou podle vás tyto řezy do masa nutné?

Jde o události, které jsou součástí naší národní historie. Počínaje nacistickým fanatismem (*Svět nic neví; Schůzka se stíny*), následně pak zahanbující historii tzv. II. republiky s její kolaborační mentalitou (*Papilio*), hledání cest ke smíření, které

ze Sudet, kde otec pracoval. Nestačili si ani odvézt nábytek. Můj dědeček byl uznávaný buddhistický filosof, německy prý mluvil stejně dobře, jako česky. Bývalý bezvýznamný úředník plzeňské banky (sudetský Němec), kde byl dědeček váženým klientem, o rok později oblékl uniformu, řezal

nesdílím. Myslíte si, že Francouzi prožívají permanentní sebereflexi národního podílu na deportacích Židů do koncentračních táborů? Že občané pobaltských republik obden prožívají „sebereflexi“ masivního podílu na vyvražďování židovských spoluobčanů, které svou bestialitou přesahovalo

jíž v zárodech ničí nový fanatismus (*Boží duha*), až k časům „mlýnku na maso“ 50. let, který smíchal bez rozdílu oběti a viníky (*Jen o rodinných záležitostech*)... *V současné době se otevírají témata, o kterých se v minulosti spíše mlčelo. Například to, co se dělo v prvních poválečných měsících s Němci. Co je podle Vás důvodem?*

Není pochyb, že v dobách svých úspěchů požívali nacisté v Německu všeobecnou podporu.

Nejen tam, hlásily se k nim i německé menšiny v jiných státech. Nešlo přitom jen o slova, ale často i o teror, později o spolupráci s okupanty.

To je třeba vždycky vetknout před úvahy o následné odvetě, která byla brutální, z dnešního pohledu, v řadě případů, zločinná. Moji rodiče byli v roce 1939 „vyhnáni“

dědečka důtkami a nutil 63 letého doktora h. c. běhat po schodech do čtvrtého patra. To je třeba vždy vetknout před všechny úvahy o brutalitě odvety. Mimochodem: spolupráce s nepřítelem na održení části území (*Heim ins Reich*) v době válečného ohrožení státu, je tradičně chápána a následně trestána jako vlastizrada.

Chápu, že to, co se dělo v minulosti, nelze soudit očima dneška. Ale nejde tu o určitou sebereflexi potřebnou i pro budoucnost? Občas to tak alespoň slyšíme i u nás...

Nepodléhám módním floskulím. Je přirozeností člověka žít v přítomnosti a usilovat o budoucnost. J. S. Machar o české národní povaze kdysi napsal (*parafrázuji*), že je prazvláštní směsicí německé racionality a ruské mlhy. Tu mlhu ustavičného sebezpytování a dobových frází na toto téma

■ Během natáčení filmu *Sametový vrazi*

krutosti nacistů? Že se Bill Clinton obden modlí, když si připomene svůj podíl na „humanitárním bombardování“ civilních cílů v Jugoslávii v absolutním rozporu se zásadami mezinárodního práva? Nová doba chce vždycky „nové dějiny“, aneb s George Orwelllem: kdo ovládá minulost, ovládá i budoucnost. To je ovšem jen dočasná iluze mocných. Zástupy komunistických ideologů se domnívaly, že „ovládli“ minulost – jejich budoucnost se zhroutila za dva týdny.

Někdy mám ale tak trochu pocit, že nemáme příliš chuť hledat pravdu o historii a raději se hlásíme k tomu, co je právě in. A tvoříme kolem toho navíc různé legendy. Třeba i kolem sametu, který se často vykládá vytržený z kontextu mezinárodního vývoje, bez něhož by se vlastně nekonal. Jak to vnímáte Vy?

Já bych to nekritizoval. Lidé prostě žijí a akceptují svět jaký je. Nezabývají se složitými historickými a geopolitickými konstrukcemi. Vědí, že stejně nemohou nic změnit. Skoro 10 % našich spoluobčanů nemá práci. Nepominutelné procento má starosti s tím, jak zaplatit nájem. Důchodci nejsou v kurzu. „Přemluv dědu a bábu!“. Dost na tom, že pobíráním penze zadlužují vnuky. Někteří strojevodci mají starosti s nákupem diamantů a bytů na Floridě. Bývalí politici vůdci tráví krásný čas v Toskánsku. Stačí být ministrem tři roky, koupíte dům v Itálii, byt v Dubaji – koho by napadlo zeptat se na know how. Dotáhl jsem to až na vysokoškolského profesora, mám certifikované IQ 145. Ale diamanty, Toskánsko a byt v Dubaji si asi nepořídím. Řeknete si možná: závist! Ale já mluvím o něčem jiném – o prohlubujícím se rozlomení společenské soudržnosti.

Dnes zažíváme určitou krizi politického systému. V parlamentních volbách zabodovaly nové strany, kterým voliči uvěřili, že zjednájí nápravu. A co když nenastane?

Kdo věřil, že se recyklovaný inženýr chemie, Miroslav Kalousek, stane reprezentantem jeho zájmů, asi se mýlil. Možná ale pan ministr v mezičase vystudoval nějaký ekonomický postgraduál a už se mu podruhé nestane, že by se v rozpočtové rozvaze zmýlil o 300 %. „...Schodkoví jestřábi z řad finančního sektoru prohlásili, že vlády by se měly zaměřit na potlačování deficitů, ideálně seškrtnutím vý-

■ Během natáčení filmu Sametová vražda

dajů. Nižší schodky by obnovily důvěru, což by zase oživilo investice – a tedy růst. Ať se však tato argumentace zdá jakkoli věrohodná, historické důkazy ji opakovaně vyvrátily. Když tento recept vyzkoušel prezident Herbert Hoover, přispělo to k proměně burzovního krachu roku 1929 ve Velkou hospodářskou krizi. Když se Mezinárodní měnový fond v roce 1997 pokoušel tentýž recept použít ve východní

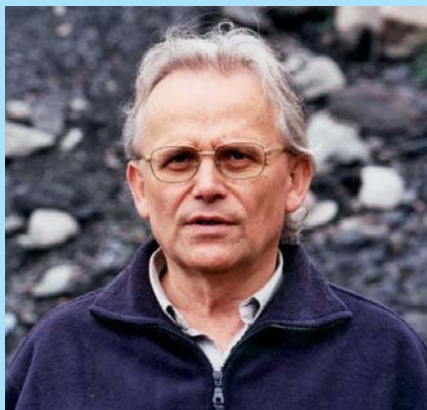
Asii, poklesy se změnilly v recese a recese v deprese...“ – to napsal profesor ekonomie, nositel Nobelovy ceny, Joseph Stiglitz.

Věříte v samoočistu politiky? Není paradoxní, že by ji měli provádět ti, kdo se podíleli na současném stavu?

Sféra politiky je ovládána zájmy transnacionálních ekonomických elit. V našem

Vizitka Jiřího Svobody

Datum a místo narození: 5. května 1945 v Kladně

Kariéra: Roku 1963 byl přijat na Divadelní režii DAMU, ale vzhledem ke spoluautorství dopisu kritizujícího nedostatek svobody slova posléze vyloučen. Pracoval jako řidič, později (1964-66) jako skladník OPBH. Krátce před Pražským jarem (1966) byl přijat na FAMU - obor filmové a televizní režie u prof. K. Kachyni a doc. J. Matějovského. Studium úspěšně ukončil v roce 1971. Od roku 1973 natočil 13 celovečerních hraných filmů a více než 25 televizních filmů a inscenací. Působí rovněž pedagogicky. V letech 1999 až 2003 přednášel na FAMU. Od roku 2006 působí na Univerzitě Jana Ámose Komenského.

Politika: Od roku 1975 byl členem KSČ, na I. sjezdu KSČM v říjnu 1990 byl zvolen jejím předsedou. Od června 1992 byl poslancem Federálního shromáždění ČSFR. Ve volbách roku 1992 byl opět zvolen a byl členem předsednictva Federálního shromáždění až do zániku ČSFR. Dne 5. prosince 1992 byl zjevně v souvislosti se svou politickou činností napaden neznámým atentátníkem. V červnu 1993 po rozporech s částí členů KSČM rezignoval na všechny politické funkce i členství ve straně. Nyní není členem žádné politické strany.

Rodina: manželka ing. Milena, rozená Nižňanská, je podnikatelkou. Společně mají dvě dcery – Jarmila (1974) a Gabriela (1975).

prostředí ještě místních ekonomických „elítek“, které si brousí zuby na státní zakázky. Věci veřejné tvrdily, že jejich kampaň bude stát maximálně 10 mil. Kč. Ve skutečnosti podle odhadů stála šestinasobek. Miliardář Bakala nadělil vládním stranám na cestu docela slušný ranec peněz. Nepochybně z čistého idealismu. Nebo si myslíte něco jiného?

Nemyslím. Takže snaha o změnu je boj s větrnými mlýny? Vy sám jste se snažil o reformu KSČM a narazil na síly, které měly opačný zájem. Není dnes podobná situace třeba v ODS? Nemění se jen postavy a rétorika, ale za kulisami je to pořád stejné... Co je podle Vás nutné, aby tomu tak nebylo?

Nové vedení ODS je méně cynické, než to předcházející. Chod státu ovšem

řídí politici jen marginálně. Faktickými hybateli jsou armády byrokratů, lobbyisté a především velký kapitál, který si přisvojuje zisky a socializuje ztráty. Někdo jednou napsal, že není otázkou, jsou-li všichni úplatní, nýbrž jen za kolik. Je to kruté poznání, možná neplatí ve 100 %, ale zbavme se iluzí. A když někoho napadne být Martinem Lutherem Kingem, tak ho zabijou.

Jak vnímáte to, že jako výraz nespokojenosti s různými jevy (neprůhledné privatizace bytů, arogance úřadů) vznikají různá občanská hnutí a bodují na komunální úrovni?

Na jedné straně je to určitě pozitivní. Absence reálných výsledků je ovšem demotivující. Svět se během mého života velmi proměnil. Ekonomicky i posu-

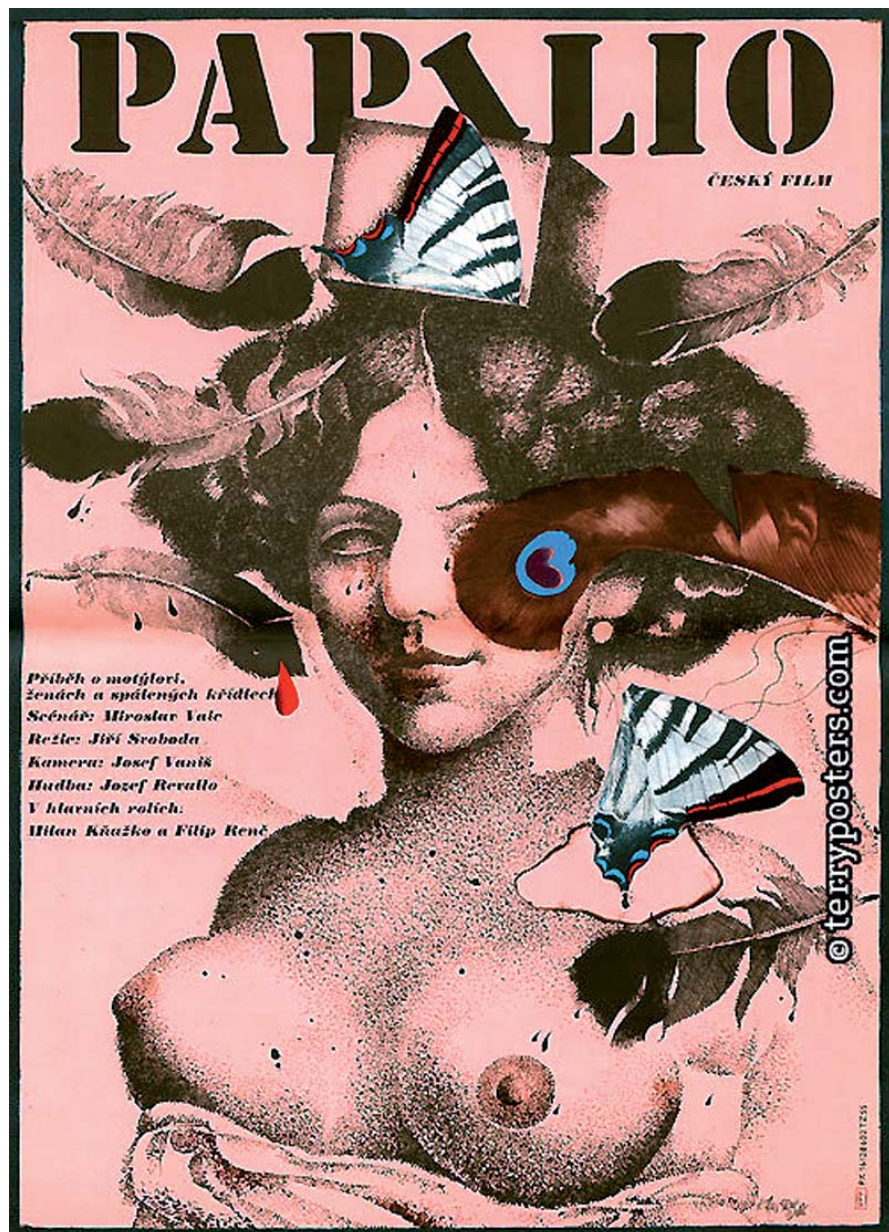
nem veřejného mínění rozhodlo o osudu Allendovy vlády v Chile stávkování autodopravců. Allenda ovšem tehdy ani nena- padlo, že by jim mohl autopark znárodnit a posadit za volanty státem najaté řidiče. V Řecku 2010 je to vnímáno jako cosi pochopitelného. Zatímco argument: ať to zaplatí ti, co to rozkradli, je v lepším případě nazýván populismem. Nedávno jeden respektovaný ekonom napsal, že nyní platíme za to, že jsme si žili nad poměry. Nenapsal ale, že platíme za to, že si někteří žili a chtějí i nadále žít nad poměry. Slyšel jste snad něco o tom, že by záračným bankéřům 90. let, členům správních rad, za jejichž podfuky, či nečinné přihlížení podfukům, zaplatili všichni, kdo platí daně 300 mld. Kč, propadl majetek? Založte občanské hnutí, aby se tyto zločiny napravily. Až budete mít úspěch, uznám, že politické elity respektují občany přece jen víc, než jen jako nosiče volebních lístků, kteří jim dodávají zdání legitimacy.

Vy jste se v roce 1993 stal obětí útoku, který podle všeho motivovala atmosféra v tehdejší společnosti, nedostatek tolerance k odlišnému názoru. Neobáváte se, že tolerance nyní opět ubývá?

Neřekl bych, že tolerance ve společnosti ubývá. Vzrůstá ovšem zřetelně manipulovatelnost. Když se přes sociální síť organizovaly „vajíčkové útoky“ na představitele ČSSD, velká většina médií to vnímala jako legraci. Jakoby tu nebyla historická zkušenost z obdobných provokací SA 30. let v Německu. Média k tomu shovívavě přihlížela. A média už nejsou „hlídacími psy demokracie“. Média jsou velký byznys a zaměstnanci pracují podle zaměření vlastníků. Standardní pojistky demokracie, bohužel, přestaly fungovat. Referendum je v našich poměrech sprosté slovo - ve Švýcarsku a dokonce řadě států USA standardní nástroj, vyvažující maligní rizika zastupitelské demokracie. Ve zbytku Evropy je to legrace - nevyskytne-li referendum podle představ mocenských elit, opakuje se tak dlouho, až se to povede. Současné uspořádání masové, postindustriální společnosti je hodnotově i systémove v hluboké krizi. Problém je v tom, že nikdo nezná hodnověrnou alternativu.

Za rozhovor poděkoval
František VONDERKA

Foto: ČT

Předseda Rady seniorů ČR v rakouském parlamentu

■ Na našem snímku zleva Kurt Blecha, Zdeněk Pernes a Andreas Khol

Jak již bylo zmíněno v říjnovém vydání Doby seniorů, probíhá v sousedním Rakousku celonárodní debata o budoucím zajištění péče o stárnoucí populaci. A to péče kvalitní a finančně dostupné všem, kteří ji budou potřebovat. Střední délka života má totiž v roce 2050 dosahovat 90 roků u žen a 86 roků u mužů.

V České republice nic takového neprobíhá, zatím se připravuje reforma penzijního systému. Rada seniorů ČR bude dbát, aby důsledky penzijní reformy dolehly na současnou seniorskou populaci minimálně.

Pracovní poradě odborníků a politiků k novému uspořádání financování péče svolala do parlamentu na 27. září 2010 Rakouská rada seniorů. Pozvaný předseda Rady seniorů ČR byl přivítán potleskem, jeho vystoupení též. Úřadující předseda Rady seniorů Rakouska prof. Dr. Andreas Khol v úvodu zdůraznil, že na této pracovní poradě nejde jen o finance, ale také o organizování péče zdola nahoru, o pečovatelská povolání, a také o úloze rodiny a neziskových organizací. Předseda

Rady Dr. Karl Blecha vyzval k rychlému zavedení pečovatelského fondu, který by měl být financován z daní. V této souvislosti poukázal nejen na vládní program, který zřízení Fondu deklaruje, ale také na existenci mnoha různých konceptů, které je nezbytné ujednotit a politickým nositelům rozhodnutí „naservírovat“ návrhy řešení. Podle Dr. Blechy je nutno vytvořit takový systém, který každému Rakušanoovi zaručí nárok na adekvátní zaopatření, pokud je bude potřebovat. Pracovní porada byla rozdělena do tří samostatných částí. V první části byla zdůvodněna teze „**proč je ve financování péče nezbytná reorganizace**“, druhá část řešila **budoucí organizaci a financování péče**, a třetí část se zabývala konkrétními návrhy projektů **budoucího financování péče z pohledu rakouských parlamentních stran**. Hlavními řečníky byli spolkový ministr práce a sociálních věcí Rudolf Hundstorfer, státní tajemník spolkového ministerstva financí Dr. Reinhold Lopatka, univerzitní profesor Dr. August Osterle z Vysoké školy ekonomické ve Vídni,

Dr. Greti Schmid, zemská radní Voralberg, Mag. Sonja Wehsely, městská radní Vídeň, Str. Silvia Huber z Rakouského svazu měst, Mag. Nicolaus Drimmel z Rakouského svazu obcí, Mag. Walter Marschitz a Mag. Monika Wild za Spolku volné dobročinnosti, Mag. Christine Lapp z parlamentního klubu Socialistické strany Rakouska SPO, Oswald Klikovits z parlamentního klubu Rakouské lidové strany OVP, Ing. Norbert Hofer z parlamentního klubu Svobodné strany Rakouska FPÖ, Karl Ollinger z parlamentního klubu Zelených a Sigisbert Dolinschek z parlamentního klubu Spojenectví pro budoucnost Rakouska BZÖ.

Rakousko vynakládá na péči v 800 domovech důchodců, ve kterých žije cca 80 000 klientů, z veřejných zdrojů 3,9 miliardy EUR, tj. 1,4 % HDP, na rodinnou péči, tj. na pečovatelské příspěvky, 2,1 miliardy EUR, tj. 1,0 % HDP. Česko vynakládá na péči ve 463 registrovaných domovech, ve kterých žije cca 38 000 klientů, z veřejných zdrojů 4,5 miliardy Kč, tj. 1,2 % HDP a na rodinnou péči, tj. na příspěvky na péči, 11,6 miliardy Kč, tj. 3,1 % HDP. Český příspěvek na péči má pět pečovatelských stupňů od 2 000 Kč do 11 000 Kč, rakouský pečovatelský pří-

spěvek má sedm pečovatelských stupňů od 154 € do 1 656 €. V Rakousku pobírá příspěvek na péči cca 420 000 osob, tj. 5 % populace, v Česku cca 297 000 osob, tj. 2,8 % populace. V roce 2030 se v Rakousku předpokládá růst nákladů na financování rezidenční péče při dolní hranici demografického vývoje 66 %

Prokardin®

Pro své srdce chceme
jen to nejlepší...

Doplňek stravy. Žádejte v lékárnách.
www.prokardin.cz

DiaChrom®

Nízkokalorické stolní sladidlo vynikající
chuti pro snižování cukru a cholesterolu.

Žádejte v lékárnách.
www.diachrom.cz

a při horní hranici až 206 %, tj. až na cca 5 miliard EUR. Financování péče se nadále předpokládá zachovat z více zdrojů, tj. z penzí, z pečovatelských příspěvků, z podpory rodin a veřejného sektoru. Propad, který je nezbytné vykompenzovat z jiných zdrojů, je očekáván u rodinných rozpočtů (demografie – pokles natality populace). S ohledem na tato fakta se při-

pravuje zřízení „**Pečovatelského fondu**“, který by měl do roku 2020 disponovat s částkou 200 milionů EUR. Zavedení pečovatelského fondu ale není alternativou pro dobrovolné připojištění pro případ potřeby pečovatelské služby. **K financování fondu se s ohledem na udržení konkurenční schopnosti firem** (nesmí dojít k navýšení vedlejších mzdových nákladů) **navrhuje zavést novou majetkovou daň**. Na zavedení nové majetkové daně se ale rakouská vládní koalice dosud nedohodla, na zřízení Fondu ano (programové prohlášení vlády). Zřízení „Pečovatelského fondu“ také nesmí ohrozit financování současných pečovatelských příspěvků, které mají nadále při současném nastavení zůstat zachovány. Současně se požaduje jejich každoroční valorizace. V České republice automatická valorizace příspěvku na péči existovala v letech 2007 a 2008, poté ji vládní koalice premiéra Topolánka zrušila. Rada seniorů ČR byla proti! Rakouský „Pečovatelský fond“ má být spravován spolkovým ministerstvem práce a sociálních věcí a jeho prostředky účelově předávány spolkovým zemím a obcím. Pečovatelské příspěvky mají nadále zůstat v péči státu. Z fondu má být financován nejen provoz domovů důchodců, ale též posílení krátkodobé péče ve stacionářích a mobilních službách. Mobilní služby k dalšímu rozvoji domácí péče mají být posíleny až o 6 400 nových zaměstnanců na plný pracovní úvazek.

Reforma financování péče má být realizována nejpozději v roce 2013. Z opozičních politiků myšlenku zřízení Fondu podpořilo BZO a Zelení. K jeho financování navrhuji Zelení kombinaci „dědické a darovací daně“ a nové „finanční“ daně. FPO je proti zrušení civilní služby.

Nová architektura financování péče „je nejen výzvou pro politiky, ale také prověrkou jejich sociální odpovědnosti“ bylo řečeno v rakouském Parlamentu. Na budoucí financování rezidenční péče se předpokládá v Rakousku vynakládat až 3 % HDP. „To není katastrofický scénář, ale zvládnutelná výzva, pokud se konečně pustíme do změny směru. Dosud se strkala hlava do písku,“ říká Ing. Norbert Hofer z parlamentního klubu FPO. (Ve Švédsku se na financování rezidenční péče seniorů vykládá 3 % HDP z veřejných zdrojů již dnes).

Vážené čtenářky, vážení čtenáři Doby seniorů! Jak jsem již deklaroval v říjnovém vydání, je situace v Rakousku pro nás velmi inspirativní. Rada seniorů České re-

publiky se bude snažit, aby čeští politici za rakouskými pozadu nezůstávali. Tento významný problém otevřeme při jednání s vedoucími představiteli parlamentních politických stran, které jsme již oslovili.

Dr. Zdeněk PERNES ■
předseda RS ČR

Foto: Archiv DS a Mike Ranz

Co je dobré vědět o dani dědické

Daň dědická je další přímou, jednorázovou a majetkovou daní, která je realizována v důsledku dědického řízení po zemřelém (zůstaviteli). Získání dědictví, podle našeho právního řádu, je možné buď ze zákona, nebo prostřednictvím, ještě za života zůstavitele, vyhotovené závěti. Dědění ze závěti je však zákonem omezeno institutem tzv. neopomenutelných dědiců.

Za co se platí?

Daň dědická se platí z majetku získaného dědáním. Tímto majetkem mohou být nemovitosti, včetně bytů a nebytových prostor a dále movitý majetek, jako jsou peněžní prostředky v české i cizí měně, majetková práva, cenné papíry i pohle-

Nemovitosti v megalomansky pojatém Central Parku v Praze 3 si na dědice zřejmě ještě počkají a ti také nebudou zřejmě z ČR. Prodej podle informací vážně, luxusní byty pro multimilionáře nejsou obsazeny a zájemci často nemluví česky.

dávky a další majetek. Pro stanovení toho, zda a z jakého majetku (movitého či nemovitého) se dědická daň bude platit, bude záležet na tom, zda zemřelá osoba byla v den své smrti občanem České republiky a zda měla v tento den trvalý pobyt na našem území.

Je-li předmětem dědění nemovitý majetek, který se nachází na území České republiky, pak se dědická daň platí vždy, a to bez ohledu, kde měl zůstavitel trvalé bydliště a jaké měl státní občanství. U movitého majetku se přihlíží ke státnímu občanství a trvalému pobytu zůstavi-

tele. V těchto případech mohou nastat při dědění následující situace:

Pokud byl zemřelý občanem ČR a měl trvalý pobyt v tuzemsku, pak dědici platí daň z celého zděděného movitého majetku, ať je tento majetek v tuzemsku nebo v cizině. Jestliže zůstavitel byl v době smrti občanem České republiky, ale neměl trvalý pobyt v tuzemsku, pak se vybírá dědická daň pouze z jeho movitého majetku, který se nachází v tuzemsku. Pokud nebyl zůstavitel občanem České republiky, je předmětem výběru dědické daně jen jeho movitý majetek, nacházející se v tuzemsku.

Je potřebné připomenout, že předmětem dědění jsou i všechny dluhy zůstavitele, které vznikly před jeho úmrtím. Za dluhy však dědic odpovídá pouze do výše zděděného majetku. Je však možné dědictví odmítnout, a to u příslušného soudu, který dědictví vyřizuje. Odmítnout je možné pouze celé dědictví, nikoliv jen jeho část.

Kdo platí a kolik?

Daň platí dědic, který získal část nebo celé dědictví na základě rozhodnutí orgánu v řízení o dědictví (soudu). Případně-li dědictví více dědicům, má každý z nich povinnost uhradit tu část daně, která odpovídá jejich dědickému podílu. Poplatníci daně jsou rozděleni do tří skupin, a to podle příbuzenského vztahu k zemřelému. Je to stejné jako u daně darovací a daně z převodu nemovitostí.

Základem pro výpočet daně je cena majetku získaného dědáním, která se snižuje

o dluhy, které na dědice úmrtím zůstavitele přešly, dále o přiměřené náklady spojené s pohřbem, o náklady vynaložené na práci notáře a také o hodnoty majetku, které jsou od daně osvobozené. Osvobozeny od placení daně dědické jsou osoby zařazené v první a druhé příbuzenské skupině. Podmínkou však je, že dědický majetek nebyl součástí obchodního jmění zůstavitele. Proto např. z vkladů na podnikatelských účtech zůstavitele se dědická daň odvádí.

Sazby daně dědické

Sazby daně jsou závislé na hodnotě zděděného majetku a jsou u I. a II. příbuzenské skupiny dědiců 0 % a u III. skupiny se pohybují v rozmezí od 7 % až do 40 %. Vypočtená částka se ještě vynásobí koeficientem 0,5 a tím se výsledná daň snižuje.

Placení dědické daně

Placení daně předchází řízení o dědictví, které probíhá vždy před soudem. Soud, za pomoci notáře, připraví podklady jako je soupis a ocenění majetku, případně dluhů zemřelého, ověří případnou existenci závěti, připraví podklady pro usnesení soudu a nakonec rozhodne o rozdělení majetku případným dědicům. Poplatníci daně musí stanovenou daň zaplatit do 30 dnů ode dne, kdy jim byl doručen platební výměr o vyměření daně.

Doc. Ing. Vladimír FOLPRECHT, CSc. ■
finanční expert RS ČR

Dík za chuť pomáhat

Máme k poděkování pádný důvod. Je jim odezva na naši výzvu o pomoc při alternativním prodeji a tím také zviditelnění Doby seniorů. Ačkoli jsme uváděli, že s kameloty to chceme zkusit nejdříve v Praze, hlásili se nám zájemci i z dalších míst České republiky. S některými, kteří

to do Prahy nemají daleko, jsme se dohodli, že pro Dobu seniorů si přijedou do centrály Rady seniorů v Praze. Nadále platí, že s kamelotáží chceme začít především v Praze. A to za podmínek, které jsme uvedli v minulém vydání Doby seniorů: kamelot si z prodejní ceny, tj. 14 Kč, ponechá celou polovinu, tedy sedm korun z jednoho výtisku. Sami si můžete spočí-

tat, kolik získá, když prodá výtisků padesát nebo třeba sto. Pomoc při šíření Doby seniorů může být tedy i zajímavým finančním přílepkem k důchodu. Opakujeme, že zájemci se mohou hlásit na telefonu 234 462 075 (po až čt od 10 do 14 hod., p. Hřebejk) a že pro kameloty bude i soutěž o zajímavé ceny.

(fav) ■

Žborcené harfy tón...

Šestnáctého listopadu tohoto roku se naplní vzácné jubileum. Před dvěma stovkami let přišel v Praze na svět pozoruhodný zjev naší literatury, romantik, básník. Ve štíru zrozená rozporuplná postava naší kultury (16.11.1810 - 6.11.1836).

Rád bych nabídl pár pohledů, možná netypických, možná méně známých. Pohledů na člověka, který se v mnohém vymykal dobovým zvyklostem, předsudkům, ale i odsudkům. Zazářil jako kometa a zanechal za sebou dílo nadčasové.

Karel Hynek Mácha se narodil na Újezdě mlynářskému pomocníkovi a matce z hudební rodiny (odtud asi i hudební nadání). Jistou dobu rodina žila ve velmi chudých poměrech v okolí kostela sv. Petra na Novém městě. Potom si otec pronajal malý krámk u Dobyčtího trhu, dnešního Karlova náměstí, naproti kostelu, zasvěcenému jeho patronovi, sv. Ignáci. Mácha si své jméno Ignác počestil na Hynka. Přátelé potom vzpomínali, že rodina bydlela v malém, zatuchlém bytě za krámkem. Zda a jak se protloukal na studiích nevím, jisto je, že úspěšně vystudoval Novoměstské gymnázium, potom dva roky filozofie a práva. Před svou náhlou smrtí si našel v Litoměřicích místo jakéhosi právního čekatele, chtěl se věnovat advokátské kariéře.

Když se tak probíráte vzpomínkami mnoha významných osobností té doby, jejich pohled se dá shrnout do věty, vyslovené kdysi Riegrem: Máchu je možné obdivovat, za Tylem je třeba jít. Byli od sebe vzdáleni dva roky, Tyl narozený 1808, Mácha 1810. Neměli se příliš v lásce. Byly to vlastně dvě největší osobnosti tehdejších mladých vlastenců. Mácha, známý po celé Praze třeba svým šedým rozevlátým pláštěm s červenou podšívkou a širokým černým kloboukem, skutečný romantický hrdina. Neví se přesně, jak vypadal, o jeho skutečnou podobu je spor, podle pamětníků ovšem působil urostle,

vznešeně, romanticky. Naproti tomu Tyl nevynikal tolik zjevem, jistě také přitahoval, mládím, vzdělaností i novinářskými články.

Tylovi se nelíbilo, že je v Máchově díle málo vlasteneckých témat, nebyl to tedy spor o ženu, jak to tak většinou bývá. Máchovou stálíci byla Eleonora (Lori) Šomková, prostá, dost naivní dívka, které Mácha vyčítal mnohé, snad i neochotu učit se česky. Byla z rodiny řemeslníka, který si říkal knihař, ale ve skutečnosti lepil podomácku jakési krabičky, dneska bychom řekli, že papundeklové. Tylovou partnerkou už tenkrát byla starší ze sester Forchaimových, která se později stala i jeho manželkou a laskavou tetou dětí, které měl s její sestrou Annou. To je ale jiný příběh, příběh lásky a cti českého dramatika.

Mácha a Lori, to je historie spíše drsná, někdy i násilnická. Básník Máje byl až nepřičetně žárlivý, nedůvěřivý, někdy i hrubý. Nebyl to zrovna něžný milovník a občas asi došlo i na pádnější argument. Jeho deník není právě školní četbou. První ho rozluštil už jeho obdivovatel Jakub Arbes a jeho soukromé poznámky o erotických hrátkách s Lori se potom staly pro mnohé přehnanou senzací.

Nejlépe rozervance charakterizuje historka, doložená v literatuře. Matka Lori zemřela, ležela doma v rakvi. Žárlivý Mácha nutil dívku přísahat nad otevřenou

rakvi mrtvé matky, že v době, kdy se poznali, byla pannou. Příroda dodala romantickou kulisu, bouře, blesky. Lori podlehla a přiznala, že v mládí, skoro dětství, byla někým z příbuzenstva zneužita.

Příběh Lori a Karla končí vlastně dvojí smrtí. Nezemřel jen básník, ale půl roku po něm i jeho maličký syn Ludvík, kterého otec nikdy neviděl. Smutnou shodou náhod se Máchův pohřeb konal dokonce snad v den jejich plánované svatby. Sama básníková smrt je hojně komentovaná, zdá se, že bezprostřední příčinou byla nějaká forma cholery, způsobená zkaženou vodou, které se básník napil po hašení požáru.

O Máchově stěžejním díle bylo napsáno mnohé, existují i jazykové rozbor, které dokazují, že básníkův jazyk byl tak originální i proto, že neuměl dobře česky. (Mimochodem, první studentské verše smolil v němčině.) Ostatně, kdo v té době uměl, jazyk se teprve klubal z nářečí sluhů, za které byl poněmčenou honorací považován. On skutečně vynikal v němčině ale i matematice, hrál dobře na kytaru,

jeho skici hradních zřícenin, jimiž prošel, vypovídají i o výtvarném nadání. Patrně to byl génius svého druhu, těžko předvídatelný ale také nepřiliš přátelský. Mezi jeho obdivovatele patřil i vzpomínaný Rieger, pozdější „vůdce národa“, asi první moderní český politik. Byl skoro o osm let mladší než Mácha, přesto se jako mla-

dý studentík zúčastnil nějaké jeho výpravy a rád na to vzpomínal.

Máchovy cesty by vydaly na samostatnou práci. Jednou jsem studoval jednu jeho cestu, která je zmapovaná a užasl, kolik kilometrů byl schopný ujít denně. Vyrážel i za hranice, patrně nejznámější je jeho cesta do Itálie. Nocování v hradních

zříceninách, procházky hřbitovy, Doksy, jezero (vlastně rybník) dnes Máchovo, zřícenina hradu Bezděz. To je kulisa Máje. Deset dnů scházelo tomuto poutníkoví k dovršení dvaceti šesti let, ani těch se nedožil. Dílo ale zůstalo.

Josef HEJNA ■

Ztracená podoba

Nejslavnější dílo Karla Hynka Máchy, báseň Máj, zná téměř každý. Ovšem jeho podoba je stále opředená tajemstvím, ani jedna jeho podobizna se totiž nedochovala. Mácha zůstal následujícím generacím popsán jen slovně, jako snědý, vysoký, štíhlý muž s plnovousem a tmavými uhrančivými očima. Vodítkem pro určení podoby Karla Hynka je popis jeho vrstevníků, autobiografické prvky v jeho tvorbě a také

■ Která podoba je asi romantickému poetovi nejbližší?

jeho autoportrét – malá kresba, spíše karikatura z básníkova zápisníku Poznamenání. Dalším pramenem je cestovní pas, který byl vydán před jeho italskou cestou v roce 1834. Zde se uvádí, že čtyřicetiletý posluchač práv Ignatz Macha je vysoké postavy, podlouhlého obličej, modrých očí, velkých úst, prostředního nosu a hnědých vlasů. O jeho podobě bylo napsáno mnohé, vznikla řada hypotéz a byla vytvořena řada imaginárních portrétů. Potíže s Máchovým portrétem nastaly již v roce 1858, když ho sháněli pro Almanach Máj. Při jeho hledání vycházeli z domněnky,

že Mácha stál modelem malíři Františku Maškovi. Josef Uman pak měl podle této předlohy vytvořit portrét Karla Hynka. Podle Umanovy kopie pak vznikla litografie J. Farského v almanachu Máj na rok 1858. Podle portréty Josefa Umana maluje portrét také František Šír. Portrét byl reprodukován v podobě zhotovené Farského litografickou dílnou, ale po letech byla i tato Máchova podoba zpochybněna. Litografie J. Farského je však dodnes nejčastěji reprodukována jako nejpravděpodobnější Máchova podobizna.

(red) ■

Knižní okénko

Novinky na pultech

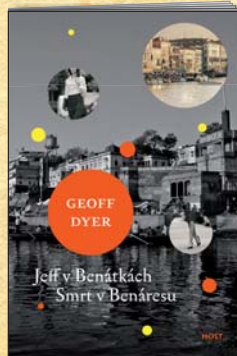

kanzelsberger

Guláš z turula

Známý polský spisovatel a novinář napsal nezvykle sugestivní knihu o Maďarsku. Sám je po matce Polák, po otci Maďar. V inteligentních, lehce psaných niterných esejích se zamýšlí nad kulturními tradicemi Maďarska včetně kulturních, nad povahou maďarského národa, jeho výjimečností, sklonem k nostalgii a sebevraždám, nad jeho národními mýty a symboly, k nimž patří také mystický turul (kříženec orla a husy, ideální personifikace maďarských snů a komplexů, jak tvrdí autor). Kniha připomíná bestseller Gottland Mariusze Szczygiela. Knihu Krzysztofa Varga vydalo nakladatelství Dokořán a stojí 265,- korun.

Jeff v Benátkách

Odvážný román odhaluje slabiny erotických vášní i touhy po duchovním naplnění. Každé dva roky, při bienále, se Benátky stávají centrem kulturního světa. Přijíždí i Jeff Atman, unavený a zpustlý novinář, jehož vášní jsou večírky a hudba. V Benáresu, nejposvátnějším městě Indie, míří každý den ke břehům Gangy tisíce poutníků. Mezi nimi je i Atman. Možná dokonce ten, kterého jsme potkali v Benátkách. Kniha Geffa Dyera spojuje dva různé příběhy odehrávající se ve dvou rozdílných městech – vychází v Hostu a vaše může být za 299,- korun.

Zpověď Jiřiny Švorcové

Herečka, recitátorka a bývalá komunistická funkcionářka se narodila 25. května 1928 v Kociánovicích u Hradce Králové. Absolvovala pražskou DAMU a v letech 1951-1989 byla členkou činohry Divadla na Vinohradech. V televizi začínala jako hlasatelka a během let v ní natočila stovky inscenací a her. Největší popularitu nejen u nás, ale i na hranicích, jí přinesla hlavní role Anny Holubové v seriálu Jaroslava Dietla Žena za pultem. Zpověď ženy za pultem nyní vydává nakladatelství XYZ a přečíst si ji můžete za 279,- korun.

Rubriku připravujeme ve spolupráci se síť knihkupectví Kanzelsberger.

Stydět se musí lumpové

Sousedka se objevila mezi dveřmi a zdálo se, že zestárla o deset let. Uplakaná, v rukou kapesník plný slz, ve sportovním úboru, na nohách tenisky. „Okradli mě,“ řekla zdrceně, když dosedla na nabídnutou židli. Paní Růženě je šestasedmdesát, ale málokdo jí ten věk věří. Chodí pilně plavat, cvičit do „Sokola“, na výšlapky, do divadla. Je to moderní bábinka. Tehdy vpoledvečer spěchala na cvičení, když ji uprostřed rušné ulice zastavily dvě ženy: „Blahopřejeme vám, buďte šťastná, vyhrála jste pět tisíc!“ vykřikovaly a objímaly ji. Výhru jí za každou cenu chtěly předat v jejím bytě. „Vůbec si nedovedu vysvětlit, jak se jim podařilo, abych dobrovolně nastoupila do jejich auta a řidiči ukázala, kde bydlím. To mi ještě slíbily, že mě pak dovezou zpátky před tělocvičnu,“ nechápala paní Růžena, proč to dopustila. Snad stokrát četla nebo sledovala na televizní obrazovce, jak se takové lehkovážné konání nevyplácí. Příběh pak měl skutečně tradiční scénář, v Růženině kuchyni po ní chtěla jedna návštěvnice rozměnit peníze, druhá ji požádala o sklenici vody a v tom zmatku přišla paní Růžena o veškeré úspory. Zlodějky zmizely, jakoby se do země propadly. Policie pachatele nechytila, jen za několik dnů přinesla Růženě nalezenou kabelku s osobními doklady, ale bez peněz. Ztráta starou paní mrzí, ale mnohem víc pociťuje nevýslovnou hanbu, že se nechala napálit. „Hrozně se za to stydím, hlavně to nikomu neříkejte...“, prosí a znovu a znovu pláče.

Magistra Dana Dlouhá z liberecké poradny pro oběti trestných činů - Bílého kruhu bezpečí se s obdobnými případy setkává často. Bílý kruh bezpečí má svá pracoviště v Praze, Brně, Olomouci, Ostravě, v Pardubicích a Plzni, poradna v Liberci je nejmladší. Přestože senioři tvoří v počtu klientů poradny menšinu, je to spíš tím, že tuto službu zatím neznají. V týmu zde pů-

sobí zkušené poradce - psycholog a právník, kteří s klientem problémy podrobně proběrou a navrhnou nejvhodnější řešení. „U seniorů se jedná hlavně o násilné trestné činy včetně domácího násilí,“ konstatuje psychologka Dana Dlouhá. Poradna má otevřené dveře pro každého, kdo její služby potřebuje, každé pondělí od 17 do 19 hodin. Sídlí v liberecké čtvrti Františkov, přímo proti základní škole. Ke čtvrtetní konzultaci se lze objednat na bezplatné telefonní lince 485 150 707, případně zanechat vzkaz. Rozhovory probíhají v poradně v klidném a bezpečném prostředí, konzultace jsou anonymní, diskrétní a zdarma.

Pohovor s psychologem pomáhá obětem trestných činů zmírnit stres, v těžších depresivních stavech je možné poskytnout terapii. „Terapeutická sezení jsou zvláště vhodná pro klienty trpící stavy úzkosti, bezmoci, deprese, kteří se neumějí v situaci zorientovat, cítí sníženou kontrolu nad svým životem,“ uvedla Mgr. Dlouhá.

Velmi významná je také právní pomoc. „Stává se, že klient přijde pozdě z hlediska dodržení zákonných lhůt soudu, ale ze všeho lze najít východisko. Někteří lidé si stěžují, že s nimi policie nekomunikuje. Po spáchání trestného činu se na ni obrátili o pomoc podáním oznámení, ale už se nedozvědí, jak je případ vyřešen. Mají strach, zda se s pachatelem znovu nesetkají,“ informuje Mgr. Dlouhá. Dosud má v paměti případ z doby, kdy v liberecké poradně Bílého kruhu bezpečí začínala jako dobrovolnice pracovat. Starší paní bydlela po rozvodu s bývalým manželem a vztahy, zpočátku hlavně majetkové, byly velmi napjaté. Trápení nešťastné ženy rostlo s tím, jak často jí příbuzní v bytě vypínali elektřinu a zavírali vodu. „Paní byla v akutním stresu a bez pomoci právníka by se těžko rozhodla obrátit se na policii,“ dodává Mgr. Dlouhá. Jako psycholog má pro seniory užitečnou radu: „Strachu a stresu lze čelit i tak, že člověk dělá přirozené věci, dopřeje si schůzky s kamarády, věnuje se naplno koníčkům, má přeci nárok zajít si do kavárny...“ Stydět se musí lupiči, tyraní a grázlové, ne jejich oběti.

Jana VOKATÁ ■

Foto: ilustrační

Bílý kruh bezpečí je občanské sdružení, které bylo založeno v roce 1991 a působí celostátně. BKB sleduje tři cíle: poskytovat přímou pomoc obětem a svědkům trestných činů, podílet se na prevenci kriminality a usilovat o zlepšení práv a postavení poškozených v trestním řízení. BKB v sedmi poradnách v republice poskytuje

odbornou, bezplatnou, nestrannou a diskrétní pomoc obětem trestných činů, svědkům a pozůstalým po obětech včetně morální a emocionální podpory. Přímá pomoc je postavena na osobním kontaktu s dvojicí konzultantů, právníka a odborníka na psychologickou pomoc. Poradny najdete na těchto adresách:

Praha - U Trojice 2, 150 00 Praha 5, tel.: **257 317 100**

Brno - Slovinská 41, 612 00 Brno – Královo Pole, tel./fax: **541 218 122**

Ostrava: 28. října 124 (v Domě kultury), 702 00 Ostrava, tel./fax: **597 489 204**

Plzeň: Husova 11, (v budově Ekonomické fakulty ZČU), 301 35 Plzeň, tel./fax: **377 637 695**

Olomouc: Švermova 1, 772 00 Olomouc, tel./fax: **585 423 857**

Pardubice: ul. Jana Palacha 324, 530 02 Pardubice, tel.: **466 265 264**

Liberec: Švermova 32, 460 10 Liberec, tel.: **485 150 707**

Poradny mají různou pracovní dobu, případnou schůzku je proto vhodné předem telefonicky dojednat.

(red) ■

Vyhrajte se Zdenkou Lorencovou

Zpěvačka a skladatelka Zdenka Lorencová připravila nové překvapení. Ačkoli

■ Zpěvačka a skladatelka Zdenka Lorencová

věkem už patří mezi seniory, dokáže se stále skvěle vžívat do veselého, poetického i absurdního světa, který patří především těm nejmladším. I proto ji lze jen těžko někam zařadit. „Nevejdu se do škatulky ani jako zpěvačka ani jako skladatelka... Moje nápady vyskakují z mé hlavy jako čertíci na pérku z veselé krabičky. Jsem svá. Někdy to těší, někdy to bolí...“ Jak různorodě tvořivým člověkem Zdenka je, opět předvedla svou novou knížkou s názvem *O brýlích Haničkách a ustrašeném zrcátku*. Jde o soubor povídek, které jsou podle autorky určeny moudrým dětem a hravým dospělým a jsou proto napsány „ve stylu něžně absurdním.“ Početní, které Zdenka Lorencová, aby toho nebylo málo i sama ilustrovala, má něco více než stovku stránek a čte se jedním dechem. Určitě moudré děti pobaví a může být proto hezkým vánočním dár-

kem třeba i pro vaše vnoučata. Knihu vydalo nakladatelství Oftis z Ústí nad Orlicí ve spolupráci s knihku-

pectvím Rosa v Lanškrounu (ul. 28. října 31) dostat ji lze ve všech lepších prodejních knih. Tři čtenáři Doby seniorů ji mohou, včetně vlastnoručního věnování autorky, vyhrát v naší malé soutěži. Podmínkou účasti a tím naděje na tuto pěknou výhru je správná odpověď na otázku, jak se jmenovala literární prvotina Zdenky Lorencové. Nová knížka totiž není její spisovatelskou premiérou. Na odpovědi čekáme do 20. listopadu na známých adresách (viz tiráž na str. 3).

(red) ■

Vyhráli s Vackem

Ano, je tomu přesně tak. Správná odpověď v naší soutěži o kalendář Dechové orchestry 2011, kdo je autorem pochodo-
vé písničky Zůstaň tu s námi, zněla totiž Karel Vacek. Správně odpověděli a štěstí při losování měli Barbora Vrátná

z Hranic, Pavla Ryková z Mostu, Iva Ryžovová ze Vsetína, Gabriel Gintner z Ostravy a Jiřina Novotná z Hradce Králové. Blahopřejeme. Těm, na které se štěstí neusmálo, připomínáme, že unikátní a i v zahraničí žádaný kalendář, který vedle údajů o dechových orchestrech přináší i data nejdůležitějších dechovkářských

událostí v roce 2011, si se slevou (cena 50 Kč plus poštovné a balné) mohou objednat na adrese Agentura Briva – Brigita Hlaváčková, Machatého 689, 152 00 Praha 5. Ke své adrese na objednávce připište heslo: čtenář Doby seniorů.

(red) ■

TIPY LETEM

Také na listopad připravila Pražská informační služba (PIS) bohatou nabídku vlastivědných vycházek. Vybrali jsme z ní:

2. út. Kostel sv. Haštala na Starém Městě. Prohlídka jednoho z nejstarších kostelů v Praze, veřejnosti dlouhodobě nepřístupného. Začátek ve 14.30 před vchodem do kostela z Haštalského náměstí. Cena 70/50 Kč + vstupné do kostela 30 Kč.

6. so. Hřbitov na Malvazinkách s dušičkovou atmosférou. Zaměřeno na řadu významných osobností, které jsou zde pohřbeny. Začátek ve 14.00 na stanici aut. č. 137 „Urbanova“, který jede od metra B „Anděl“. Cena 70/50 Kč.

7. ne. Po stopách bělohorské bitvy. Procházka (pěšky, cca 4 km) po místech spojených s bitvou na Bílé hoře roku 1620 včetně hřbitova a podzemních chodeb někdejší barokní pevnosti. Začátek ve 14.00 na konečné stanici tram. č. 22 „Bílá Hora“. Cena 70/50 Kč.

Vyšehrad. Prohlídka areálu nejznámější legendy i záhad Čertova sloupu. Začátek ve 14.00 před kostelem sv. Petra a Pavla. Cena 70/50 Kč.

13. so. Za apoštoly na Staroměstskou radnici. Vhodné pro děti od šesti let (v doprovodu dospělých

osoby). Zajímavé povídání o radnici, spojené s návštěvou historických sálů, radniční kaple, románsko-gotického podzemí a věže. Pořádáno k 600. výročí vzniku Staroměstského orloje. Na závěr čeká děti malý vědomostní kvíz se sladkou odměnou. Omezený počet účastníků na 2 x 40 osob. Začátek v 10.00 před vchodem do radnice. Cena děti 50 Kč/dospělí 70 Kč + jednotné vstupné do objektu 20 Kč.

14. ne. Petřínská zastavení. Procházka plná zajímavostí o populárním pražském návrší a jeho objektech. Spojeno s návštěvou Magické jeskyně malíře Reona. Začátek ve 14.00 u stanice tram. č. 12, 20, 22 „Újezd“ směr do centra (na Petřín lanovkou, zpět na Újezd pěšky). Cena 70/50 Kč + vstupné do objektu 50 Kč včetně nápoje.

17. stř. Národní divadlo. Celková prohlídka vybraných prostor Národního divadla. Začátek každou půlhodinu od 8.30 do 11.00 před vchodem do historické budovy. Objednané skupiny (nad 15 osob) mají přednost. Cena 140/100 Kč.

20. so. Přes Židovské pece, Parukářku a vrch Vítkov. Pěší procházka Žižkovem nás zavede na vyhlídky, odkud se nám naskytnou úžasné pohledy na Prahu. Začátek ve 14.00 u kaple sv. Rocha na rohu ulic Jičínská a Olšanská (stanice tram. č. 9, 26 „Olšanské náměstí“). Cena 70/50 Kč.

21. ne. Básník ve znamení štíra. Vycházka nás zavede na místa spojená s Karlem Hynkem Máchou. K 200. narození básníka. Začátek ve 14.00 na konečné stanici aut. č. 176 „Strahovský stadion“ (jede od stanice metra B „Karlovo náměstí“). Cena 70/50 Kč.

25. čt. Příběh dvou královen. Přednáška z cyklu „Ženy v české historii“. V kontextu historických událostí první třetiny 14. století budeme paralelně sledovat životní vítězství i prohry dvou rivalek, Elišky Přemyslovny a Alžběty Rejčkové. Omezený počet účastníků na 30 osob. Začátek v 17.00 v sále PIS, Arbesovo nám. 4, Praha 5, v přízemí. Cena 70/50 Kč.

27. so. Za Jaroslavem Seifertem na Žižkov. Vycházka nás povede místy, kde se básník narodil a prožil své dětství, kam chodil do školy i na gymnázium. Začátek ve 14.00 před kostelem sv. Prokopa na Sladkovského nám. na Žižkově. Cena 70/50 Kč.

28. ne. Bílkova vila. Prohlídka vily sochaře Františka Bílky, nedávno nově otevřená po dvouleté rekonstrukci. Omezený počet účastníků na 25 osob. Začátek ve 14.00 před vchodem do Bílkovy vily, Mickiewiczova 1, Praha 6 - Hradčany. Jednotná cena 70 Kč + vstupné do Bílkovy vily 60 Kč.

Pozn.: U akcí s omezeným počtem účastníků doporučujeme využít předprodeje vycházek PIS.

(red) ■

Dědův houbařský rok – listopad

Byl podzim, listopad, už po svatém Martinovi, který však na „bílém koni“ nepříjel. Děda Zdvořáček se procházel nedalekým městským parkem. Sem, tam se shýbl, vy-

lovil ze země cosi, očistil nožikem a uložil do proutěného košíku. Z povzdálí jeho činnost pozorovala babka Babánková, která se zrovna vracela z nákupu zlevněného zboží v supermarketu. Kroutila hlavou. „Co tam ten dědek sbírá? Že by psí hovínka? Cvok je na to dost velký. Počkám si na něj v průchodu našeho domu až se bude vracet domů“. Říkala si sama pro sebe. Prochladlý děda se se svým úlovkem zastavil v hospůdce „Na růžku“, kde u té příležitosti zazdí štamprdle rumu několika pivy.

Případ to byl téměř hororový, pro silné povahy. Ve ztemnělém průchodu do domu se najednou vynořila bílá kostnatá ruka, chytila dědův proutěný košík, cukla jím a zazněl skřehotavý ryk: „Psí hovínka! To se musí nahlásit na hygienu a psychiatrovi, protože nepořádek v domě nestrpíme a bláznů taky ne!“ Byla to babka Babánková, řádně ztuhlá od dlouhého čekání.

Děda Zdvořáček sebou nejprve trhnul, pak si odplivl. „Fuj to jsem se lekl, jako by na mne sáhla smrt. To by chtělo ještě jednoho ruma“ řekl hlasitě, ale to už podle hlasu poznal svoji sousedku. „Kdepak hovínka, houby nesu, nyní je období čirůvek a park je jich plný. Takové prostředí mají rádi. Zvláště čirůvka fialová, které se říká také nahá a její sestra čirůvka dvoubarevná, která má nožičku, jako by ji počmáral inkoustovou tužkou.“ Přistři-

čil košík babce přímo pod nos. „Čichněte si! Ty voní!“

Babka Babánková opatrně nosem nasála vzduch a opravdu místo zápachu psích exkrementů se z košíku linula krásná houbová vůně. „Tak to jsem nečekala. V tak pozdní roční dobu, tolik krásných plodnic hub. A jestli pak jsou jedlé?“

„Samozřejmě, že jsou a dokonce výborné. Na jejich přípravu je proto celá řádka kuchařských předpisů,“ začal hned „vařit“ děda Zdvořáček: „Já si třeba tady z čirůvky fialové dělám slanečkové řezy s houbami,“ povídá děda a vytáhl z košíku úplně fialovou houbu větších rozměrů. „K tomu potřebuji: 1–2 slanečky, 1 větší cibuli, 20 dkg sladkokyselých hub (václavky, čirůvky, ryzce...), 1/8 l oleje, pepř, nové koření, sůl. Slanečky zbavím kůže, rozpůlím, vyjmu páteř a namořím na několik hodin ve studené vodě. Vodu můžeme jednou nebo i vícekrát vyměnit. Vymáčené slanečky, nakrájené na řezy, skládám do sklenice společně s naloženými sladkokyselými houbami a na kolečka krájenou cibuli. Okořením a zaliji dobrým olejem. Nechám několik hodin proležet. Pokud nemám zrovna naložené sladkoky-

„Zprvė to není žádná počmáraná houba, ale čirůvka dvoubarevná. A z ní si tentokrát udělám houbové flíčky. Je to jednoduché, dobré a laciné, vše co k tomu potřebuji mám po ruce doma: 40 dkg čirůvek, 20 dkg těstovin, lžíci tuku, 1 cibuli, 1 vejce, 1/8 l smetany, lžíci strouhanky, petržel, pepř, kmín a sůl - na tuku zpěním drobně nakrájenou cibulku, přidám pokrájené houby, osolím, opepřím, přidám trošku kmínu

■ Čirůvka dvoubarevná

a petržel. Pozvolna vše dusím. Ve slané vodě uvařené flíčky scedím, nechám okapat a smíchám s houbovou směsí. Nakonec

■ Čirůvka fialová

selé houby, povařím čerstvé houby v kyselém láku. Ale naložené houby, jsou naložené houby.“

„A co děláte tady s tou počmáranou houbou?“ chtěla obohatit zkušenosti v oboru kulinářském zvědavá sousedka.

zaliji vejcem rozšlehaným ve smetaně. To vše dám do tukem vymazaného a strouhankou vysypaného pekáče a pečů ve středně teplé troubě asi 1/2 – 3/4 hodiny. K tomu orosené pivečko a je to hotová symfonie chutí. Však přijďte večer ochutnat.“

Jiří MIKA ■

Kresby: Miroslav PAVLÍK

Pochoutky z přírody Vaříme z hub

Do redakce nám stále docházejí recepty na různé houbové pochoutky. Nejde však jen o samotná jídla. Dostáváme i zajímavé návody na zpracování a konzervaci hub. Karel Špát ze Sokolova nám tak poslal návod na uzení hub. Další recepty nám už prosím neposílejte, máme jich dost a v příštím čísle naše houbová kuchařka končí...

Uzení hub

Potřebujeme: Na uzení jsou vhodné masité houby – např. hlíva ústříčná, čirůvka dvoubarevná, čirůvka fialová, strmělka mlženka, hřib hnědý atd.

Postup: Houby se pokrájejí na hrubé kusy, aby prošly hrdlem sklenice 3 – 5 l a zpracují se dle jednoho z níže uvedených postupů:

3 l vody, 100 g soli, špetka libečku, 3 rozdrcená zrnka jalovce. Svaří se po dobu 5 minut, nechá se vychladnout a houby se na 3 hodiny zalijí.

2 l vody, 100 g soli, 5 kuliček pepře, 5 kuliček nového koření, 2 zrnka hřebíčku, 2 bobkové listy, 5 zrnok jalovce, 15 kuliček koriandru, špetka muškátového květu, špetka libečku, stroužek česneku. Vše se svaří 5 minut a nechá 12 hodin vyluhovat. Studeným nálevem se houby zalijí na 3 hodiny.

Na 1 l vody 1 masoxová kostka, lžička soli, špetka estragonu, 5 rozdrcených zrnok jalovce a 1/2 lžičky grilovacího koření. Houby se v marinádě předvaří 10 minut.

Připraví se směs: 200 g soli, 20 kuliček pepře, 5 kuliček nového koření, 3 zrnka

hřebíčku, 4 bobkové listy, 6 zrnok jalovce, špetka estragonu. Vše se dokonale promíchá. Houby se narovnají po vrstvách do sklenic a každá vrstva se prosype drceným kořením. Po čtyřech hodinách se houby dobře osuší a vloží do udírny. Ve všech případech se udí vlažným kouřem dvě až tři hodiny.

Využené houby je možno konzumovat přímo nebo je lze naložit. **Naložení do oleje:** Využené houby se pokrájejí na menší kousky a jako zálivka se užívá stolního oleje. Do každé sklenice 0,72 l se přidají: 3 kuličky pepře, 5 kuliček koriandru, 2 zrnka jalovce, 1 zrnko hřebíčku, 1/2 bobkového listu a kousek libečku. Steriluje se 40 minut při 95 °C. **Naložení do sladkokyselého nálevu:** Na výrobu nálevu použijeme 0,25 l octa, 0,75 l vody, 20 g soli, 50 g cukru, 7 tabletek umělého sladidla, 15 kuliček pepře, 5 kuliček nového koření, 1 zrnko hřebíčku, 1 bobkový list, 1,5 lžičky hořčičného semínka, 0,5 lžičky koriandru. Směs se nechá 5 minut přejít varem. Houby se sterilizují 40 minut při 95 °C.

LISTOPAD

Na bezlistých stromech prázdná hnízda chladný vítr nyní vymetá. Zmlkl zpěv, jen on tu hučí, hvízdá, listů padá z jeho řešeta.

Projdeme se ještě po doubravě. Nasbírejte si listí, děvčátko, zlatého jak vlásy na tvé hlavě, sněhy zasypou je zakrátko.

Dobře bude hořet vyschlé dříví. Padejte si, mlhy na lada! Oheň v srdci zase láska živí, láska, která na něj přikládá.

(František Hrubín, ze sbírky *Mánesův orloj*)

Čirůvka fialová

(Lepista nuda)

Roste od podzimu do zimy ve smíšených lesích, živých plotech a zahradách, někdy i na holé zemi, je velmi hojná a roste často ve velkém množství. Klobouk je 6 – 12 cm široký, v mládí klenutý, na okraji podvinutý, ve stáří zploštělý, v mládí zcela modrý, ve stáří téměř až leskle žlutohnědý, oschlý bledší. Třeň je 5 – 9 cm dlouhý a často má nádech do purpurova. Lupeny jsou husté, výrazně fialové, ve stáří bledší, nikdy ne hnědé, dužnina namodralá a vůně parfémová. Dužnina příjemně voní i chutná. Proto pozor, můžete v ní najít i bílé červíky, jak si na ní pochutnávají!

Čirůvku fialovou nalezneme od září do prosince v listnatých i jehličnatých lesích, sadech, parcích a v alejích. Obvykle roste pohromadě ve velkých skupinách, což je pro houbaře zvláště přitažlivé v době, kdy jiné jedlé houby málo rostou. Zvláštností čirůvky fialové je, že se výjimečně objeví již během jara, ovšem jen jednotlivě. Čirůvka fialová musí být před kuchyňskou úpravou tepelně zpracována. Nejlépe chutnají mladé plodnice. Houbu můžete blanširovat a pak ji naložit do vinného octa, čistého olivového oleje nebo do kořeněného alkoholu. Musí být uchovávána v mrazničce, aby se zabránilo kvašení. Barva a vůně této houby umožňuje její využití jak ve sladkých, tak i ve slaných pokrmech. Hodí se zvláště dobře do ostře chutnajících zeleninových jídel, např. s cibulí a pórkem. Někteří lidé jsou na ni ale alergičtí. V roce 1956 francouzský lékař Porton, který byl silný diabetik, přišel čirou náhodou na to, že čirůvka snižuje hladinu cukru v krvi. Napomáhá ke snížení hladiny cukru v moči i potlačení průvodních jevů, jako jsou suchost jazyka, svědění pokožky, pálení očí, bolesti hlavy i končetin, nespavost. Léčivé účinky byly prokázány následně i vědecky.

Čirůvka dvoubarevná

(Lepista saeva)

Čirůvka dvoubarevná je vlastně dvojníkem čirůvky fialové. Můžeme ji však už na první pohled docela dobře rozlišit podle barevné kombinace klobouku a třeně. Klobouk i lupeny jsou zbarveny v nevýrazných tónech špinavě žlutých nebo šedavě okrových, bez jakýchkoliv odstínů fialové barvy. Daleko nápadnější je třeň, který je světlounce bílofialový a potažený hrubými podélnými modrofialově zbarvenými vlákny. Dužnina je bělavá, příjemně voňavá. Čirůvka dvoubarevná roste vždy až na podzim, nejdříve v září, a pak za příznivého počasí až do prosince nebo do zámrazu. I tato houba se často vyskytuje pospolně a tvoří tzv. čarodějné kruhy. Také čirůvka dvoubarevná je jedlá a chutná a má příjemnou houbovou vůni. V posledních letech rozšiřuje svůj areál a šíří se i do oblastí, kde dříve nerostla. Proto ji najdeme i ve velkých městských parcích, kde převládají jehličnany.

Podnět dali Keltové

Patří ke dnům, které jsou pevně ukotveny v kalendáři: 2. listopadu – Vzpomínka na všechny věrné zesnulé (In commemoratione omnium fidelium defunctorum), lidově Dušičky. Památka věrných zemřelých se slaví den po slavnosti Všech svatých (Omnium Sanctorum) 1. listopadu. V České republice je vzpomínka na všechny naše zemřelé vedle Vánoc a Velikonoc největším svátkem, který si věřící i nevěřící připomínají společně.

Tento svátek, kdy se projevuje úcta k mrtvým, se na našem území slavil od dob pohanských až po dobu, která právě náboženským svátkům nepřála. Dnes však, na rozdíl od dob pohanských, klade me na hroby namísto kamínků věnce a květiny a zapalujeme svíčky.

Modlitba za zemřelé patří k nejstarší křesťanské tradici. Památku věrných zemřelých zavedl roku 998 clunijský opat Odilo († 1048), který se takto snažil če-

lit přetrvávajícím pohanským obřadům. Ve 13. století se tento zvyk rozšířil po celé západní církvi. Křesťanským zvykem je během tohoto dne či období navštívit hřbitov a rodinný hrob a rozsvítit na něm svíčku či položit živé květiny, což má symbolizovat víru ve věčný život a demonstrovat přesvědčení, že život hrobem nekončí. Dnes jsou Dušičky obecně tichou vzpomínkou na ty, kteří už nejsou mezi námi. A leckde je to také i setkání s příbuznými a blízkými, kteří jsou od nás daleko a jindy na ně bohužel nemáme čas...

Čistě historicky vzato jde o pozůstatek Keltů, kteří ve starověku obývali západní, střední a částečně i jižní a východní Evropu, včetně našeho území (podle keltského kmene Bojů, který osídlil Čechy zřejmě ve 4. století př. n. l., dostaly české země latinský název Boiohaemum – Bohemia, který se objevil v pracích římského dějepisce Tacita na přelomu 1. a 2. století n. l.).

Právě keltský rok začínal Samhainem a slavil se 1. listopadu v noci z předešlého dne na den sváteční (jako všechny svátky). Jeho název se skládá ze slov „sam-fuin“ tedy „Konec léta“. Byl to svátek všech zesnulých a příprava na období zimy. Dnes se s ním můžeme setkat v pokřesťanstvém formě svátku všech Svatých 1. listopadu a následných Dušiček 2. listopadu. Také Svátek Všech svatých vychází z doložené historické události, která reagovala na pohanství. Slaví se v den vysvěcení Pantheonu v Římě v roce 609. Pantheon byl původně antický chrám, v němž se uctíval kult všech římských bohů.

red ■

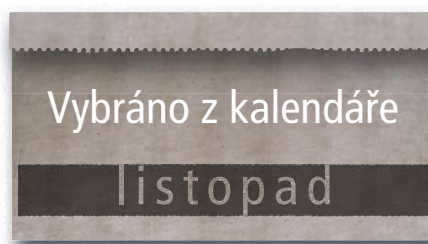
1. listopadu 1781 – Patentem císaře Josefa II. bylo zrušeno nevolnictví v Českých zemích. Nevolnictví se projevovalo zejména povinností robotovat, odvádět poddanské dávky odvozené od osobní závislosti na vrchnosti (někde jen v symbolické formě), na omezování či zpoplatnění sňatků a vystěhovalectví mimo hranice panství, nebo na nucenou čelední službu sirotků

Čestný Říšský Patent č. 16. listopadu 1781, ani jeho i malá částky ani
frekv. vydáních i ten předtím užívaný nevolnictví aniho ne
fiskální roboty. Patna od datum 11. Črta 1775. obývan
roboty povinnosti, se zrušuje.

Vybráno z kalendáře listopad

Vy Josef Druhý, i Boží
Milosti vypořádání Nijmijš Epha,
po vřídění Ejaš Rozmnožení Nijše, Král v Germa-
ni, Seružalimš, Bherš, Eješ, Dalmatš, Ebor-
mášš, Slovanskš, Galicš, a Vodomášš, x. Arcy-
Kpije Rakaušš, Kpije Burgundš, Lotbaronsš, Ede-
šš, Korotášš, a Kránšš, Bějšš Kpije Tosiášš, a
Etembradšš, Markrabě Moravšš, Kpije Bra-
bantšš, Limburgšš, Lucenburgšš, Gelderšš, Bir-
tenbergšš, v Brchum, a Dolním Eješš, K. ebiolán-
šš, Mantuášš, Parmasášš, Piacenšš, Gvasalšš,
Austrišš, a Zatoršš, v Kalabrsš, Vaaru, v Ron-
terferrátu, a v Římu; Kpije Eimášš, a v Charle-
ville, Kpije Drabě Habeburgšš, Blandšš, Zvolšš,
De

2. listopadu 1988 – Prostřednictvím internetu byl vypuštěn Morris, první počítačový červ.

4. listopadu 1982 – V brněnské nemocnici se narodilo první české dítě ze zku-mavky.

7. listopadu 1917 – Ruští bolševici, vedení Leninem, svrhli prozatímní vládu Alexandra Kerenského a nastolili vládu sovětů. Proběhla tzv. Velká říjnová socialistická revoluce, která významně ovlivnila dějiny světa.

8. listopadu 1620 – České stavovské vojsko bylo poraženo v Bitvě na Bílé hoře. Vlády v českých zemích se po ní ujal Ferdinand II. Štýrský.

14. listopadu 1960 – U Stéblové došlo k dosud nejtragičtější nehodě v dějinách české železniční dopravy. V podvečerních hodinách na trati Pardubice – Hradec Králové se čelně srazil osobní vlak 608 Liberec – Pardubice s osobním vlakem 653 Pardu-

bice – Hradec Králové. Celkem si neštěstí vyžádalo 118 mrtvých a 110 zraněných.

14. listopadu 1918 – Proběhla první schůze Revolučního národního shromáždění, kde byla z trůnu sesazena habsbursko-lotrinská dynastie, vyhlášena republika, T. G. Masaryk zvolen prvním československým prezidentem a byla ustavena první vláda s předsedou vlády Karlem Kramářem.

17. listopadu 1989 – V Praze se konala vzpomínková manifestace studentů při příležitosti 50. výročí studentských protestů v tzv. Protektorátu Čechy a Morava. Po oficiálních proslovech na Albertově se průvod vydal na Václavské náměstí, byl však policií zastaven na Národní třídě a násilně rozeznán. Následovaly další protesty studentů a veřejnosti, které i vzhledem k příznivým mezinárodním okolnostem vedly k pádu komunistického režimu i v Československu.

21. listopadu 1915 – Albert Einstein předložil konečnou verzi gravitačního zákona, známého jako obecná teorie relativity.

27. listopadu 1952 – Vynesením 11 rozsudků smrti a tři doživotních trestů skončil zinscenovaný soudní proces s tzv. vedením protistátního spikleneckého centra v čele s Rudolfem Slánským.

Závodili v chůzi ve vodě

Jen málokdo, kdo to nezažije, si dovede představit, jak obtížná je chůze ve vodě, navíc v nějakém solidním čase. Víam,

o čem mluvím. Sám jsem si to vyzkoušel, když jsme se jako skupinka šesti seniorů, reprezentujících náš, už nejen v Karviné známý, městský klub seniorů, v již 8. ročníku mezinárodních plaveckých závodů,

pořádaných 11. září v krytém bazénu územní organizace Svazu diabetiků ČR v Karviné. Nevedli jsme si nejhůře: náš předseda, Ruda Górecki, byl prvním v seniorské kategorii prsa na 25 m a třetí místo obsadil ve volném stylu. To člen naší samosprávy, organizující převážně sportovní činnost Jarda Kozubek byl mezi volnostylaři na 25 m druhý, těsně za našim kamarádem, častým hostem našich nejružnějších akcí, Mgr. Tondou Petrášem,

který v seniorské kategorii byl první a to ještě stačil odmoderovat celý průběh tohoto velmi zdařilého dopoledne. Pan Kozubek ještě na stupně vítězů stanul coby třetí v již vzpomínané chůzi ve vodě

na čas. Jako družstvo získal náš městský klub seniorů Karviná 3. místo. Přivlastek mezinárodní, byl u tohoto plaveckého klání proto, neboť soutěžit přijel i tým družebního Sdružení diabetiků z polského města Bielsko-Biala. Toto plavecké zápolení bylo i 4. ročníkem memoriálu dlouholetého předsedy Svazu diabetiků v Karviné Jana Schmida, který diabetu bohužel podlehl.

Jaroslav BŘOZA ■

Foto: autor

Opět mezi kamarády

Jako pokaždé jsme přijeli do Rokytnice s dobrou náladou. Letos i s transparentem: „Tak jsme tady po roce, dříve nežli Vánoce. Na Lenoch jezdíme rádi, jsou tu naši kamarádi. Usměvaví, ochotní a jsou hodní jako my.“

Nějaký deštík nás, členy rekreačního zájezdu novopacké regionální organizace Svazu důchodců ČR, nemohl odradit. Zásobovali jsme kuchyň houbami a každý podle svých možností a počasí vyrazil na procházky po okolí. Abychom se cítili dobře, vyjednal nám vedoucí Lenochu masáže

rašelinové, medové a lávové kameny. Úplná balada, každý se cítil o deset let mladší. Také zájezd do Harrachova se vydařil, autobus nás dovezl až do sklárny, kde jsme si prohlédli i muzeum. V Harrachově jsme v místním pivovaru ochutnali i kvasnicové pivo. Během pobytu se nakonec umoudřilo i počasí, takže jsme si užili i grilování. Za hezké chvíle odpočinku patří velký dík celému personálu Lenochu a také našemu vedoucímu panu Hamáčkovi, který zařizuje, vyřizuje, vysvětluje a nehubuje. A tak si říkáme: „I když rekreace propřeší, to pěkně zůstává na duši.“

Za spokojené seniory
**M. LINKOVÁ, A. FUČÍKOVÁ,
M. KUHNŮVÁ ■**

Za redakci DS dodáváme: Pište nám o svých aktivitách, rádi to zveřejníme v DS. Uvítáme k tomu také fotografie, aby případná inspirace pro jiné byla co nejdokonalejší.

Připomínáme

V sobotu 6. listopadu se ve sportovní hale TJ Pankrác v Praze (Lomnického 1) uskuteční sportovní klání, které ve světě zatím nemá obdoby. Od deseti hodin se zde bude konat už 2. ročník závodu Železný

senior a letos se uskuteční premiéra soutěže Železná Lady. Unikátní jsou obě soutěže stanovenými limity pro účast: u mužů je to 70 a u žen 65 let. Podmínkou pro účast je samozřejmě i dobrý zdravotní stav. I když doba pro přihlášky už uplynula, ze zkušenosti víme, že organizátoři

jsou nejen schopni, ale také ochotni rádi učinit výjimku ještě i v samotný den závodu. Jen je třeba přijít včas. Všem ostatním doporučujeme, aby si termín zaznamenali a přišli se podívat a povzbuzovat.

(fav) ■

TOTO MÍSTO je určeno pro dopisy našich čtenářů. Věcné diskuzi nejsou stanoveny žádné obsahové mantinely. Psát nám můžete skutečně o všem. O tom, co vás pálí či štve, co vás naopak potěšilo, či co by měli vědět a co by mohlo být prospěšné i pro jiné čtenáře. Redakce DS si pouze vyhrazuje právo příspěvky z prostorových důvodů krátit. Nezařadíme pouze dopisy s urážlivým, rasistickým a vulgárním obsahem, všechny ostatní jsou vítány. Pište nám na adresu: Doba seniorů, Nám. W. Churchilla 2, 130 00 Praha 3.

Ještě Mašini

Poslanec Stanislav Huml vypověděl své straně smlouvu a riskoval pokutu 7 milionů korun kvůli nepodpoře svého šéfa v jeho podpoře skupiny bratří Mašínů. Správně koná! Smekám! Ale bohužel marně čekám na širokou odezvu v řadách poslanců. A zejména čekám na generální omluvu za nepřijatelnou státní glorifikaci Palmerova pohřbu – jednoho ze skupiny vrahů - ve veřejnoprávní televizi.

Před několika lety jsem vystoupila ze Společnosti Boženy Němcové na protest proti veřejnému aktu novopečené předsedkyně, která na dotaz MFDnes, zda mají být bratři Mašínové vyznamenáni, odpověděla: „Ano, pokud by chtěli.“ Vyrazilo mi to dech a napsala jsem výboru SBN, že vrahům se pocty neudělují a že Božena Němcová by se určitě obracela v hrobě... Jasně o tom vypovídají její slova z 25. listopadu 1850, kdy jí bylo třicet let a měla už dost zkušeností s fungováním policejního aparátu monarchie: „Smutný úkaz to, že spolky k záhubě lidstva utvořené, lépe se daří, než takové, které si za úkol vzaly lidstvo v lásce jednotlivat a spojovat.“

Je dobře, že Doba seniorů „jednotí a spojuje“ a to dokonce staré s mladými. Např. v reportáži o demonstraci občanské iniciativy ProAlt (www.proalt.cz). Myslím, že toto jednání může být užitečné mladým i starým, přesně v duchu mého oblíbeného sloganu: Mláďi vpřed a staří na svá místa!

Jana VACKOVÁ, Praha ■

Zadlužení

Stále se u nás hovoří o zadlužování a velkých výdajích. Jistě, bývalé vlády a zvláště ta poslední, zemi velmi poškodily, a pokud se nepřijmou potřebná opatření, bude se náš stát z dluhů velmi těžce a velmi dlouhou vzpamatovávat. Šetřit je třeba, ale ne tak, aby jedněm rostly už tak velké majetky (viz i mnozí politici!) a většina chudla a z mnohých se stali žebráci. Myslím, že řešením by mj. bylo: Stáhnout veškeré vojáky ze zahraničních misí a NATO sdělit, že na podobné akce nemáme už peníze. Po dobu tří

let nekupovat žádnou vojenskou techniku. Zeštíhlit značně státní aparát, sloučit ministerstva a nepotřebné úřady zrušit, nikoli o pár procent, ale nejméně o polovinu snížit výdaje na parlament, znovu proto zvážit existenci Senátu, který se v řadě případů stal odkladištěm nepotřebných politiků. Podobně jako v USA je třeba prosadit, aby viníkům tunelů byl zabaven veškerý nakradený majetek, včetně toho, který přepíšou na své příbuzné. Ve věznicích by měla být zavedena pracovní povinnost, aby vězně nemusel žít rozpočet.

Milan GARNCZARZ, Praha ■

Senioři a stávka

Stávka je krajní prostředek. Zda bude dosaženo cíle, není jisté, záleží na dalších akcích i dobré vůli obou stran. Dnešní vláda, spíše její noví členové, se mohou snažit, ale nikdo z těch „zasloužilých“, hlavně „víceakátníků“, neprovedl od roku 1989 zhodnocení zásluh o rozklad kdysi věřitelského státu na stát zadlužený. Pro nás důchodce je urážející konstatování o nedostatku financí na úhradu našich penzí. Celý život jsme nejenom pracovali, ale i plnili finanční povinnosti pojištění i důchodového zabezpečení. Naše důchody dnes patří k nejmenším v Evropě, v cenách za životní náklady, např. energie atd. už ale předbíháme i ty nejbohatší státy. Kam nás to politická reprezentace za dvacet let dovedla? Jak se tomu můžeme bránit? Jako senioři nemůžeme stávkovat. Co tedy můžeme bez stávky? Měli bychom se zasadit o to, aby senioři měli vlastní politickou reprezentaci, vlastní volební kandidátky. Jak se ukazuje, jen tak můžeme účinně prosadit svá práva a požadavky

Ing. Josef JEČNÝ ■

Pozn. redakce: S mnohým z dopisu souhlasíme. Domníváme se ale, že místo vlastní politické reprezentace je třeba neztříštit síly a hledat spojení, kteří chápou problémy společnosti a tím i potřeby seniorů, nebo jsou alespoň připraveni o nich věcně jednat. A společně s nimi se snažit požadavky seniorů prosadit. Není to totiž o věku, ale o pohledu na svět.

Jen mýtus?

V letošním říjnovém čísle DS mě zaujal vzkaz premiéra Nečase českým důchodcům. Škoda jen, že jeho vzkaz seniorům, že se jich připravovaná důchodová reforma nijak nedotkne, je bohužel jen klamavou útěchou a dokonce „fatamorganou“. Pan Nečas totiž prohlašuje, že současným penzistům reforma neubere peníze. Přitom letos u nás byly penze zmrazeny a původně se uvažovalo zmrazit je i v roce 2011. Přitom se zvyšují poplatky ve zdravotnictví, ceny potravin, nájmu, elektřiny. Ministr Drábek dokonce navrhl, aby věk nehrál žádnou roli u seniorů, kteří si za život něco našetřili a jsou tak považováni za „majetné“. Pro společnost budou zřejmě podle něj morálnější ti, co si nešetřili, nebo prohrávali peníze v hazardu a jsou dnes „čisti jako slovo boží.“ Pokud si lidé něco našetřili, měla by to být jejich výhoda, protože se v případě náhlé nouze mohou zachránit sami a nespolehnají jen na pomoc zadluženého státu. Má to být tak, že když jsi vše neutratil a dokonce i spořil, tak jsi „majetný“ a budeš platit jako mladí? I třeba týden před smrtí? Nemyslím, že to je ten opravdu, ale opravdu lidsky etický přístup k důstojnému pojetí života ve stáří. Co myslíte vy?

K. L., Praha ■

Nebud' me lhotejní

„Zhasnutá světla“ na počátku bez kontroly a postihu nezákonnosti umožnila nejen stamilionové rozkrádáčky Koženým, Pitřům a dalším, náhle zrozeným milionářům, ale paralyzovala postupně soudnictví (které ústy čelního představitele Ústavního soudu upřednostnilo politické zájmy před spravedlností) ale i policii. Tady je počátek rapidního vzestupu kriminality a propad jejího objasňování (u vražd od roku 1989 o 10 % a hospodářské kriminality téměř o polovinu).

Nezodpovědné a zpolitizované rozhodování ÚS, jehož přisvojování si role jakési další komory parlamentu kritizoval dokonce už i prezident Klaus, jen dokresluje mafiánské praktiky, zaštitěné vrchní státní zástupkyní Veseckou, která odstraňovala

z kauz nepohodlné a nepodajné státní zá-
stupce... Je nutné, aby lidé přestali být
lhotejní. Jinak nás čeká zoufalství okra-
dených lidí Argentiny nebo Chile, kde po
kolapsu soukromých pojišťoven senioři
přišli o vše bez náhrady. Z připravované
důchodové reformy lze - s výjimkou ně-
kterých oborů - souhlasit pouze s dalším
prodloužením odchodu do důchodu na 65
let, jak je tomu ve většině států EU. Nelze
však souhlasit s vyvedením prostředků ze
solidárního systému a s redukcí plateb, jak
navrhuje česká pravice. To, co dnes zaží-
váme, je rozklad a propagandistické pře-
krucování fakt. Proč se nediskutuje o tom,
že zatímco před vstupem do EU jsme byli
v zemědělské produkci soběstační na 120
%, tak v roce 2008 to bylo už je 70 %
a loni dokonce jen 60 %. Od počátku deva-

desátých let zemědělská produkce pokles-
la o 36 miliard! Chybí informace o tom,
že výdaji na vzdělávání, vědu a zdravot-
nictví kolem 13 % HDP patří ČR mezi nej-
větší škudlily (v USA 26 %, v Německu
17 %) ... Platy učitelů jsou u nás dokonce
třetí od chvostu EU, učitel při nástupu má
jen 16 000 Kč a ve škole může zažít šikanu
od „aktivnějších“ žáků...

Propagandou tolik kritizované a pravici
seškrtávané sociální výdaje máme s 12 %
HDP jedny z nejnižších v EU, průměr je
18,7 % HDP... Podle údajů Organizace
pro hospodářskou spolupráci (OECD)
jsou ale příjmy našeho rozpočtu v tomto
směru nejvyšší z 31 států?! Zaměstnanec
u nás odvádí 6,5 % z hrubé mzdy a za-
městnavatel 25 %. V Německu je to 10
a 10 %... Také zdravotnictví se zmítá

v problémech, hrozí hromadné odchody
lékařů do ciziny, SRN a Rakousko už je
nepokrytě verbují...

Mravně destruktivní je i výchova mláde-
že. Výsledkem je agresivita, bezohled-
nost, sobectví a také opovrhování důchod-
ci – viz např. průzkum na dvou základních
školách v Praze na téma „Dědeček a ba-
bička, ujídá nám chlebička!“

Dnes dost slyšíme o tom, že je třeba
mnohé napravit. Slibuje se hodně hlavně
před volbami. Ale copak lze věřit slibům
o potřebě boje proti korupci, když s nimi
přicházejí lidé, kteří nadále bojkotují po-
vinnost přiznávání majetku veřejných či-
nitelů, zveřejňování zakázek a zrušení
zakázek u firem s neprůhledným vlastnic-
tvím?

František TRUXA, Jablonec nad Nisou ■

Zasmějte se s DS

Víte, jaký je rozdíl mezi maturantem
a maturantkou? Maturant se čtyřkami
rozhodně nezaujme tak, jako maturantka
se čtyřkami.

**Na smrtelné posteli leží muž. Náhle ucítí
poblíž postele lákavou vůni koblih. S velkým
vypětím se nadzvedne a sáhne po jedné
kobliže. Zahlédne ho manželka a plácne ho
přes ruku: „Necháš toho! To je na pohřeb!“**

Vy máte krásné dítě, celý táta! S kým ho
vlastně máte?

Vstoupí podnapilý muž do tramvaje
a křičí: „Co stojí a sedí vlevo, jsou blici,

co jsou vpravo, jsou zloději!“ Jeden
elegantně oblečený muž se rozčílí:
„Co si to dovolujete, já jsem v životě nic
neukradl!“ Opilý muž: „Tak zůstaňte
sedět vlevo.“

Co provede Francouz, když mu do vína
spadne moucha? Pohár odhodí. Němec?
Vytáhne mouchu a víno vypije. A Skot?
Chytne mouchu, drží ji nad pohárem
a zlostně na ni křičí: Okamžitě to
vyplivni!

Jdou předseda družstva a agronom okolo
žitného lánu. V tom uslyší zašustění
a naléhavý hlas: „Už budu!... Už budu!“
„Slyšíš?, dí na to předseda. „To pole už
si o sklizeň přímo volá.“

Dostali jsme elektronickou poštou. Popisek foto:
Boj o důchody začíná. Foto je legrační, proto
zveřejňujeme. Do smíchu nám ale moc není...

Po delší době se potkají dvě mladé
přítelkyně. Jedna je v krásném drahém
kožichu. Druhá obdivuje, chválí, táže se
odkud. „Dostala jsem ho k Ježíšku od
svého nového osmdesátiletého přítele.“
„Osmdesátiletého?“ diví se tazatelka.
„A co jsi s ním musela dělat?“
„Ale vlastně nic, jen jsem musela nechat
zkrátit rukávy.“

Jaký je nejlepší politický vtip?
**Ten, na který si ještě po deseti letech
vzpomenete a tak se mu smějete, až se za
mříže popadáte.**

Do rubriky vedle redakce tentokrát
přispěli Alice Blažková z Ostravy-Poruby,
Jiří Kabát z Mostu a Petr Vinš z Litvínova.
Znáte také nějakou povedenou anekdotu?
Pošlete nám ji do redakce, ať se po jejím
zveřejnění pobaví i další čtenáři DS!

DROBNÁ INZERCE A OZNÁMENÍ V DS

Pravidla drobné inzerce v DS znějí: zveřejnění všech nekomerčních inzerátů našich
čtenářů je zcela zdarma, poplatek za poštovné 30 Kč se vybírá pouze u inzerátů se
značkou, kde si inzerující přeje doručení došlých odpovědí poštou.

SEZNÁMENÍ

Hledám přátele, kteří rádi chodí na turistické výlety po České republice. Jsem
šedesátnice a ráda se seznámím s obdobně založenými lidmi. Dejte mi o sobě
vědět, ráda se připojím ke Klubu v některé části Prahy. Jsem z Prahy – Bubenče.
Telefon: 776 033 424

KOUPĚ

Koupím pozemek, rybník nebo RD, byt, starším lidem možno zaplatit privatizaci,
nájem a zřízení věcného břemene na dožití nebo i obstarání menšího bytu.
Vzájemná pomoc, jen solidní jednání. Telefon: 724 260 137

Swiss
quality

Koňská síla bylin

Funguje a nemastí

Unikátní masážní přípravek vyrobený z 25 druhů bylinných a rostlinných extraktů podle tradiční, generacemi prověřené receptury. Vyvážený obsah těchto substancí zaručuje široký a silný účinek po aplikaci na pokožku.

Některé z těchto bylinných extraktů obsahují látky, o kterých je známo, že ulevují při bolestech kloubů, svalů, páteře. Láh obsažený v přípravku se po aplikaci odpařuje, díky tomu se aktivní látky rychleji dostanou k pokožce a uspíší nástup účinku.

Novinka

Skutečná úleva
s rychlým nástupem
účinku a bez pocitu
mastnoty

K dostání ve vybraných lékárnách a prodejnách zdravé výživy
www.herbamedicus.cz